

Konin.

Zielone Miasto Energii

Strategia Rozwoju Miasta

Plan 2020-2030 - aktualizacja

Spis treści

I.	Wstęp	3
I.	Wnioski z przeprowadzonej diagnozy dotyczącej sytuacji społeczno-gospodarczej.....	4
I.1	Informacje ogólne	4
I.2	Sfera społeczna	6
I.3	Sfera gospodarcza	11
I.4	Sfera środowiskowo-przestrzenna.....	18
II.	Podsumowanie ogólne diagnozy. Wyzwania rozwojowe	21
III.	Wizja i misja rozwoju do roku 2030	24
IV.	Priorytety i cele strategiczne rozwoju.....	27
V.	Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	32
VI.	Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	39
VII.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	52
VIII.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	58
IX.	Zakres planowanych działań w odniesieniu do obszarów strategicznej interwencji określonych w strategii rozwoju województwa	60
X.	Zakres planowanych działań w odniesieniu do obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla miasta.....	65
XI.	System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	71
XII.	Ramy finansowe i źródła finansowania	75
XIII.	Wnioski z przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ...	75
XIV.	Ocena spójności z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi	76
XV.	Podsumowanie	85
	Spis ilustracji	87
	Spis tabel	87
	Spis zdjęć	87

I. Wstęp

**„Każde miasto, aby mogło się rozwijać, musi określić swoją ideę.”
(prof. dr hab. Jerzy Hausner „Miasto-Idea – nowe podejście do rozwoju miast”)**

Stojąc w obliczu ogromnego wyzwania jakim jest **transformacja energetyczno-gospodarcza** całego regionu Wielkopolski wschodniej, miasto Konin, jako lider regionu, wspólnie z mieszkańcami stworzyło ambitny program, którego głównym celem jest wprowadzenie naszego miasta na **Nową Ścieżkę Rozwoju**, wyrażoną wizją **Zielonego Miasta Energii**.

Konin ma wiele walorów naturalnych – zieloną pradolinę w centrum, rzekę, jeziora oraz wody termalne. Tożsamość miejsca zbudowana jest obecnie na skojarzeniach związanych z generowaniem energii. Dzięki zasobom naturalnym, dotychczas przeprowadzonym działaniom oraz projektom zaplanowanym do realizacji w ramach niniejszej strategii, Konin ma szansę stać się dobrze prosperującym centrum energii odnawialnej i dobrym miejscem do życia i rozwoju dla swoich mieszkańców.

Nowa Ścieżka Rozwoju (NŚR) jest pojęciem wiążącym proces planowania strategicznego w mieście. Zastępując wcześniejszy Wieloletni Plan Inwestycyjny, stanowi odniesienie dla wszystkich dokumentów strategicznych opracowywanych w mieście. Niniejsza aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030, przyjętej [Uchwałą Nr 293 Rady Miasta Konina z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Konina Plan 2020-2030](#) ma na celu uzupełnienie dokumentu o elementy wymagane przez zapisy art. 10e-g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 9 ust. 5 i 10a oraz art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2021 r. poz. 1057 ze zm.), które zostały weszły w życie z dniem 12 listopada 2020 r.

Metodyka sporządzania strategii została zasadniczo oparta na poradniku [„Strategia rozwoju gminy. Poradnik praktyczny”](#), opracowanym w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej w 2021 r.



I. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy dotyczącej sytuacji społeczno-gospodarczej

Dobra diagnoza strategiczna jest nie tylko wstępem, ale podstawą całej strategii rozwoju. Powinna doprowadzić do wypracowania najodpowiedniejszej wizji rozwoju gminy, ustalenie adekwatnych priorytetów i wskaźników. Diagnoza dla Konina została odniesiona nie tylko do miasta w granicach administracyjnych, ale także dla grupy porównawczej miast średnich (GP) i oparta na danych Związku Miast Polskich, Głównego Urzędu Statystycznego oraz informacji pozyskanych z UM w Koninie. W opracowaniu wykorzystano także informacje pozyskane w trakcie badania ankietowego z mieszkańcami, z młodzieżą oraz przedsiębiorcami, wywiadu grupowego z lokalnymi liderami społecznymi oraz z liderami instytucji publicznych. Dane statystyczne dotyczą roku 2020. Zapisy diagnozy, poza informacjami ogólnymi, zostały odniesione do kluczowych sfer rozwoju lokalnego.

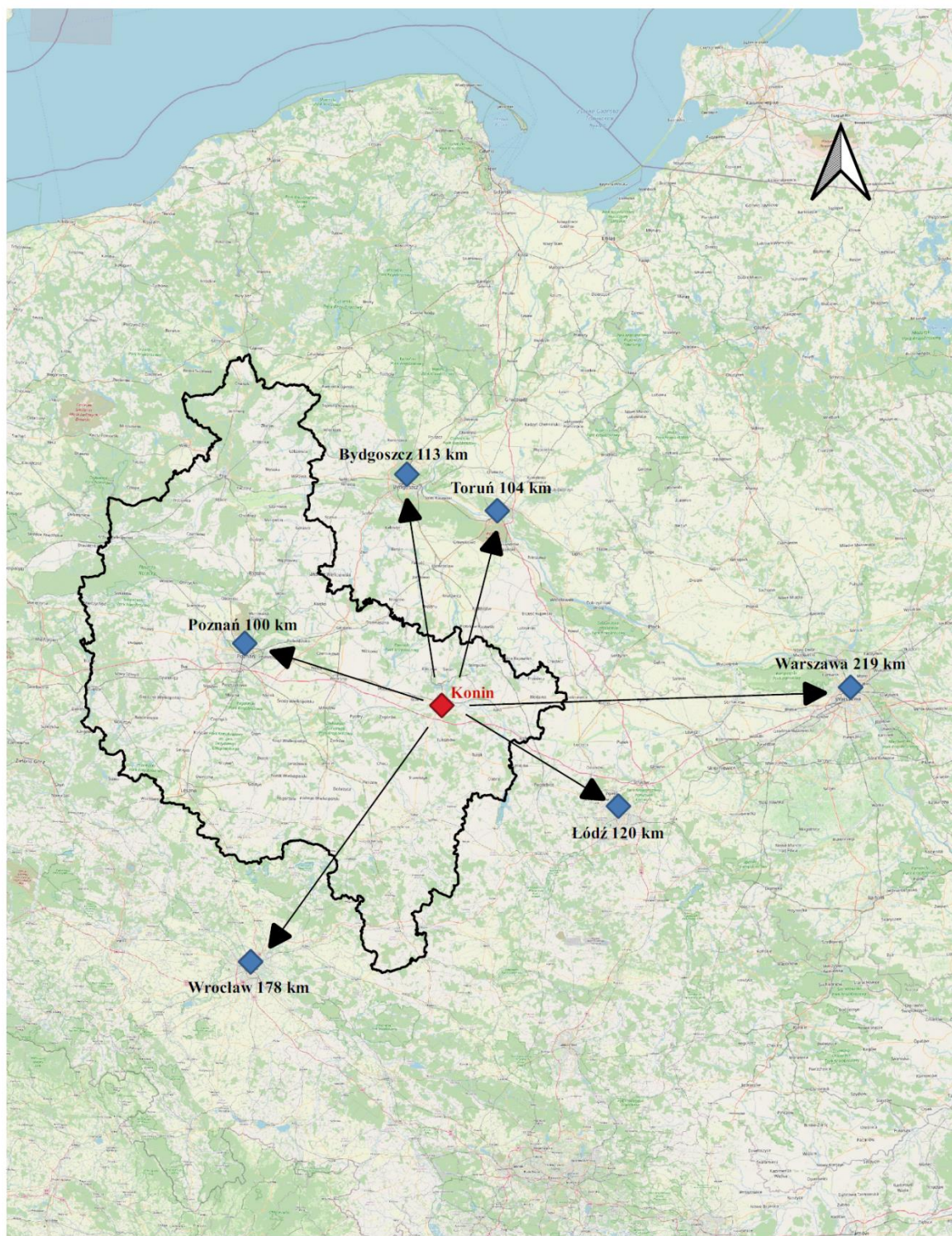
I.1 Informacje ogólne

Konin jest położony w województwie wielkopolskim, w środkowej części kraju, nad Wartą, w odległości 100 km od Poznania, 219 km od Warszawy i 120 km od Łodzi. 115 km od miasta znajduje się węzeł Stryków – miejsce skrzyżowania autostrad A1 i A2, niecałe 40 km od Konina - przecięcie linii kolejowej E20 z magistralą Górny Śląsk – Gdynia w Ponętowie.

Miasto charakteryzuje **dobra dostępność komunikacyjna** do większych ośrodków wszelkimi rodzajami transportu (zwłaszcza linią kolejową E30, autostradą A2 w ramach transeuropejskiego korytarza wschód-zachód) - Konin cechuje wysoki w skali Polski wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej¹.

¹ Wskaźnik ten jest „syntetyczną miarą wzajemnej potencjalnej dostępności czasowej krajowych ośrodków osadniczych oraz węzłów transportowych (wewnętrznych i granicznych), uwzględniającą wszystkie podstawowe rodzaje transportu (w proporcji do ich udziału w pracy przewozowej) oraz ważoną poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego – Komornicki T., Śleszyński P., Rosik P., Pomianowski W. 2009. Dostępność przestrzenna jako przesłanka kształtowania polskiej polityki transportowej, Biuletyn KPZK PAN.

Rysunek 1. Położenie Konina w województwie i względem najbliższych metropolii.



Źródło: opracowanie własne na podkładzie Open Street Map.

Położenie miasta powoduje jednak, że łatwo stąd wyjechać. Konin spotyka się z **dużą konkurencją większych ośrodków**.

Miasto liczy około **68,7 tys. mieszkańców** i zajmuje powierzchnię **82,2 km²**.



Zdjęcie 1. Panorama Starówki z Mostem Toruńskim. Źródło: <http://www.konin.pl/index.php/miasto-konin.html>

Konin jest miastem na prawach powiatu, siedzibą powiatu konińskiego oraz głównym ośrodkiem **zagłębia węgla brunatnego** – wydobywanie tego surowca i produkcja na tej bazie energii elektrycznej zdeteterminowało profil społeczno-gospodarczy miasta po II wojnie światowej.

Sytuacja w sektorze węglowym (szerzej opisana w dalszych rozdziałach) rzutuje niekorzystnie na sytuację Konina. Miasto cechuje **silna utrata funkcji i niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza**, co obrazuje raport P. Śleszyńskiego przygotowany na potrzeby Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju (Śleszyński 2016), gdzie Konin plasuje się na 25. miejscu wśród 122 miast pod względem utraty funkcji.

Struktura Urzędu Miejskiego jest rozdrobniona, „ziarnista”. Stan ten ma swoje walory (jak możliwość udziału całych wydziałów w projektach, łatwe ich łączenie) jak i mankamenty. De facto jednak największym pracodawcą w Koninie jest samo miasto, czego pochodną jest **duży jest udział wydatków na wynagrodzenia** w budżecie miasta, najwyższy w grupie bezpośrednio porównywalnych miast. Wysokie są wydatki ogółem, lecz **niski udział wydatków majątkowych w wydatkach budżetu na administrację**.

Samorząd miejski prowadzi **aktywną politykę informacyjną**. Zostały wdrożone: wspólna identyfikacja, logo i kampania promująca idee miasta i strategicznego rozwoju.

Skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych zaowocowało pozyskaniem od listopada 2018 r. dotacji **w wysokości 341.091.443,71 zł**.

Miasto Konin współtworzy **Aglomerację Konińską**, która w perspektywie 2021-2027 miałaby stanowić obszar funkcjonalny objęty strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Zawarto porozumienia z ościennymi gminami powierzające organizowanie transportu na ich terenie. Konin przynależy do związków i stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego (ZMP, WOKiSS, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski). Nawiązano współpracę partnerską z 15 miastami, głównie w Europie (od Ukrainy po Hiszpanię i Wielką Brytanię), ale także w Chinach (Deyang).

I.2 Sfera społeczna

W sferze społecznej można wskazać następujące **silne strony**:

Zwiększa się stopniowo wskaźnik wielkości powierzchni mieszkalnej, jaką można nabyć **za przeciętną pensję** – z 1,14 m² w 2016 r. do **1,34 m²** w 2020 r., w tym czasie średnia dla grupy porównawczej

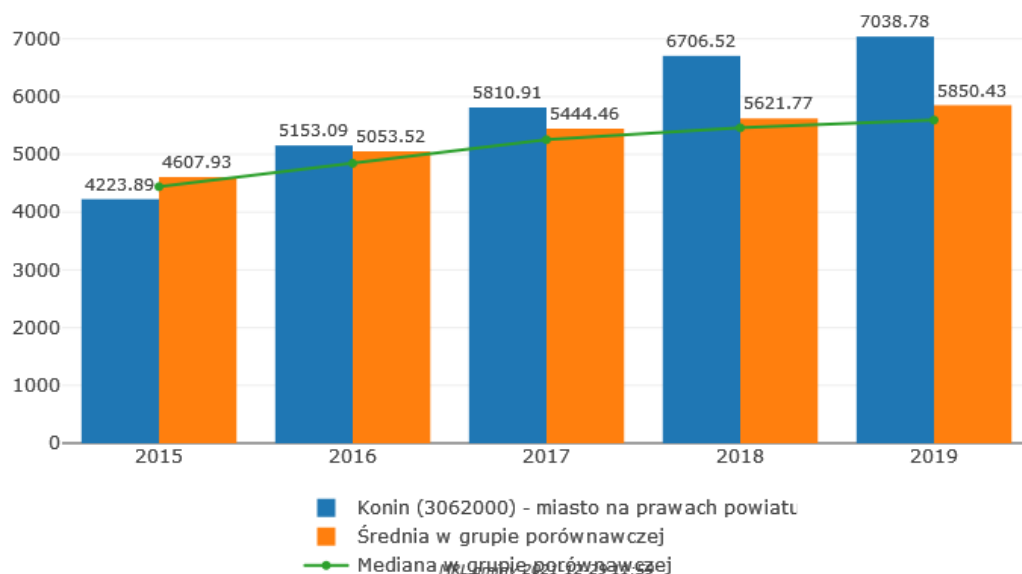
miast (GP) pozostała na poziomie 1,31 m². Dane te dotyczą transakcji na rynku pierwotnym, jak i wtórnym. Jest to sytuacja korzystna dla osób chcących nabyć mieszkanie. Pod względem cen mieszkań Konin mieści się w środku stawki podobnych miast, przy czym mieszkania na rynku wtórnym są o ponad 37% tańsze niż nowe, i stanowią 80% mieszkań w obrocie.

Podjęmowanych jest szereg działań na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i rozwoju budownictwa dostępnego na Starówce – tu miasto prowadzi działania wraz z MTBS Sp. z o.o.

Konin charakteryzuje dobra dostępność i szeroka oferta szkół średnich, w których uczy się ponad 7 tys. osób. Prowadzone są **innowacyjne działania i projekty na rzecz zmian edukacji**, jak „Szkoła naszych marzeń”. **Rozwinięte jest szkolnictwo zawodowe** - liczba uczniów w szkołach zawodowych do liczebności odpowiedniej grupy wiekowej jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnio w grupie porównawczej (32,6% do 15,9%) i Konin „powiększa dystans” w tym zakresie. Wyższa niż w GP jest też liczba absolwentów techników.

Oferta kulturalna w mieście jest rozwinięta, co przekłada się na **wysokie wskaźniki uczestnictwa w kulturze**, jedne z wyższych wśród podobnych ośrodków (po Kaliszu). Uczestnictwo w zajęciach, sekcjach, kołach zainteresowań jest o wiele wyższe niż w porównywalnych miastach.

Rysunek 2. Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy, koncerty na 1000 mieszkańców.



Wysokie są wydatki miasta na dotacje dla organizacji społecznych, pozarządowych - przekraczają 8,3 mln zł (są wyższe niż w GP – w latach 2016 – 2020 wynosiły 1,6-1,7% wydatków bieżących budżetu, zaś w grupie porównawczej 1,4-1,45%).

Miasto ma rozbudowaną bazę sportową. Wśród drużyn największe sukcesy osiągały ostatnio piłkarki KKPK Medyk POLOmarket (4x Mistrzyni Polski, 8x Puchar Polski, występy w pucharach europejskich). Rozwinięty jest sport osób z niepełnosprawnościami. Rozległe tereny pokopalniane otwierają możliwość organizacji gier terenowych, rajdów, a nawet pewnych konkurencji związanych ze sztuką przetrwania (survival).

Konin na tle podobnych miasta ma **bardzo korzystne wskaźniki w zakresie kadry i bazy leczniczej** (łóżek szpitalnych).

W Koninie sektor pozarządowy jest rozwinięty i działa wiele prężnych organizacji. W ostatnich latach tempo powstawania nowych organizacji społecznych było wyższe o 2/3 niż w miastach porównywanych. Konin charakteryzuje modelowo rozwinięta współpraca z NGO. Pomostem między administracją a mieszkańcami i organizacjami jest Centrum Organizacji Pozarządowych, stanowiące wydział Urzędu Miejskiego. Konkursy dla organizacji pozarządowych organizowane są w formie elektronicznej poprzez platformę internetową generator eNGO. Miasto dysponuje Wieloletnim Programem Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, co umożliwia zawieranie umów wieloletnich z NGO. W mieście funkcjonuje system aktywnej rehabilitacji, z mieszkaniami treningowymi – Akademią Życia

Miasto Konin odznacza się szeregiem **zaawansowanych praktyk dotyczących współpracy pomiędzy administracją a otoczeniem**, szczególnie w sferze społecznej. Należą do nich:

- Wieloletni Program Współpracy z NGO,
- działanie Centrum Organizacji Pozarządowych,
- platforma internetowa eNGO - do obsługi konkursów dla zadań zleconych, ich rozliczenia, wylegarnia pomysłów,
- działania Koordynatora ds. Dostępności,
- skoordynowana działalność rad społecznych.

Rośnie zaangażowanie w Koniński Budżet Obywatelski. Ta forma konsultacji jest organizowana od 2014 r. i rokrocznie bierze w niej udział ponad 10% mieszkańców (8-9 tys.). Formą obsługi nowych form współpracy z mieszkańcami będą inicjatywy lokalne. Miasto prowadzi profile FB ([miejski](#), [gospodarczy](#)), stosuje się innowacyjne formuły konsultacji społecznych. Istotnym polem współpracy z organizacjami pozarządowymi i szerzej pojętej partycypacji społecznej są działania rewitalizacyjne prowadzone w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Konina na lata 2016-2023. Podczas prac nad aktualizacją LPR oprócz tradycyjnych spotkań zorganizowano spacer badawczy, konkurs na nazwę Centrum Aktywizacji Społeczno-Gospodarczej, a także warsztaty „service design”.

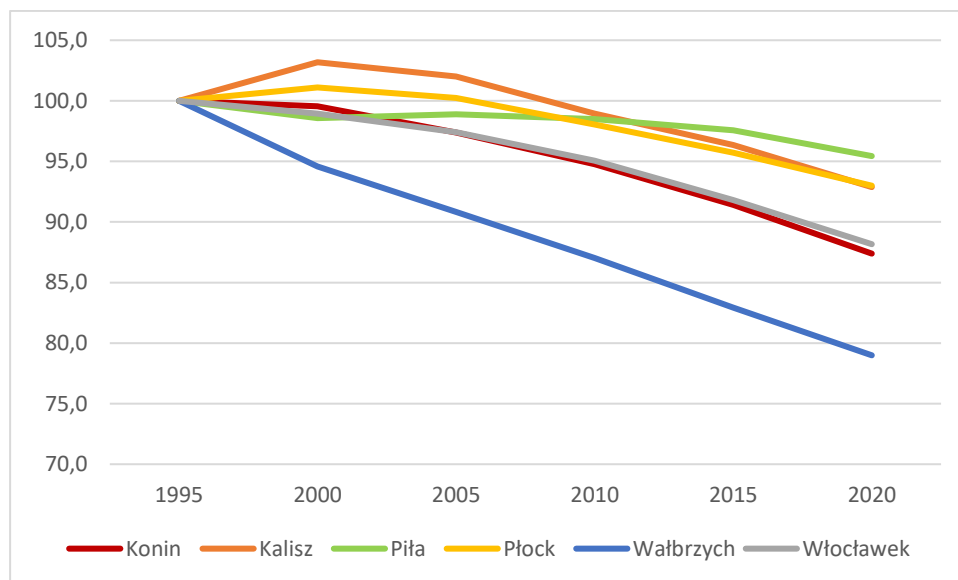
Już w 2017 r. zostały wprowadzone [Standardy Dostępności dla Miasta Konina](#) oraz Wytyczne „Projektowanie Bez Barrier”. **Konin należał do 3 pierwszych miast, które standardy wprowadziły**, przy czym był pierwszym miastem, w którym opracowano to zagadnienie w stosunku do przestrzeni wewnątrz budynków. Przy Urzędzie Miejskim działa [koordynator ds. dostępności](#). W 2019 r. opracowany został Raport o dostępności architektonicznej Konina, a w 2020 r. Raport o dostępności architektonicznej Starego Konina. Rozwinięta została praktyka konsultacji rozwiązań infrastrukturalnych i odbiorów prac z udziałem osób z niepełnosprawnościami, osób ze szczególnymi potrzebami. Odbývają się spacerzy obywatelskie jako forma konsultacji rozwiązań dla osób ze szczególnymi potrzebami. W spacerach udział biorą prezydenci, radni, architekci, pracownicy UM odpowiedzialni za prowadzenie inwestycji.

W sferze społecznej notuje się jednak szereg **słabych stron**, do których należą:

Ogólnie zła sytuacja w sferze demograficznej, gdzie przeważają wnioski zdecydowanie negatywne.

Liczba ludności miasta od 1998 r. (kiedy liczyła 83 426 osób) wykazuje **ciągły spadek**. W okresie 2015-2020 ludność miasta spadła z 75 875 do poziomu 72 539 mieszkańców, co oznacza spadek średnio o prawie 0,9% rocznie. Znaczniejsze wyludnianie się niż w porównywanych miastach jest spowodowane wyprowadzaniem się mieszkańców w większym stopniu niż ubytkiem naturalnym ludności. Ubytek osób w wieku 15-39 przekracza jednak niekiedy 1% rocznie.

Rysunek 3. Zmiany liczby ludności Konina i miast porównywanych w latach 1995-2020.



Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Następuje wyraźny spadek liczby urodzeń (w 2014 r. 660, w 2019 r. 598, 10 lat wcześniej rodziło się ponad 800 dzieci, 25 lat temu – ponad 900 rocznie). Rośnie natomiast umieralność – w 2014 r. zmarło 689 osób, w 2018 r. 773, wcześniej umierało 600-650 osób na rok. W Koninie notuje się **bardzo niski poziom dzietności** (1,28 w 2019 r. wobec 1,54 w województwie i 1,38 w kraju). Oznacza to spodziewany ubytek uczniów w szkołach (o ponad 1/4 do 2030 r.)

W Koninie obserwuje się **gwałtowne nasilenie starzenia się ludności**, największe spośród porównywanych miast. Już 27% mieszkańców osiągnęło wiek poprodukcyjny, prawie **5% ma 80 i więcej lat**. Prognozy ludnościowe są niekorzystne - przewiduje się spadek liczby mieszkańców do 64,3 tys. w 2030 r. i 45,6 tys. w 2050 r. spośród których połowa osiągnie lub przekroczy 60. rok życia. Co najmniej **połowa z dzisiejszej grupy dzieci i młodzieży może opuścić miasto**, natomiast nowe roczniki szkolne w roku 2030 będą o prawie 30% mniejsze niż obecnie. Prowadzi to do **perspektywy redukcji bazy oświatowej**. W największym stopniu **wyludniają się najludniejsze osiedla blokowe Nowego Konina**, które jednocześnie mają najstarszą wiekową ludność.

Rysuje się **perspektywa znaczącego ubytku osób w wieku produkcyjnym** – nawet o 15% do 2030 r. Grupa w perspektywie 15 lat odchodząca z rynku pracy jest o ponad 47% liczniejsza od tych, którzy potencjalnie mogą go zasilić.

Wyższe niż w GP są wskaźniki ubóstwa – korzystania z pomocy społecznej czy dodatków mieszkaniowych.

Większość koninian mieszka **w blokach** z okresu PRL, w tym okresie powstało prawie 3/4 zasobów mieszkaniowych. Niska jest jakość części zasobów (zwł. starszych). Tylko 1/3 mieszkań korzysta z sieci gazowej.

Zmniejsza się zasób komunalny mieszkań, który jest już znacząco niższy niż w innych miastach, a w gestii miasta pozostają lokale o relatywnie niższych walorach.

Konin charakteryzuje **mała dynamika budownictwa**. Średnia trzyletnia wynosi 2,5 nowego mieszkania na 1000 mieszkańców, w GP 3,9 (analogiczny wskaźnik wystąpił w powiecie konińskim). Nowo budowanych mieszkań jest wciąż znacznie mniej od liczby zawieranych małżeństw (w 2020 r. 695 na 1000 małżeństw), co przy coraz mniej atrakcyjnych zarobkach nie zachęca do poszukiwania lokum w Koninie.

Niska jest też aktywność w zakresie obrotu nieruchomościami. Liczba transakcji na 1000 mieszkańców wyniosła w 2020 r. 5,5 w porównaniu z 6,3 w GP. W Koninie sprzedaży podlegają stosunkowo częściej mieszkania najmniejsze, co rokuje niekorzystnie pod kątem zakładania rodzin.

Konińskie szkoły średnie, mimo iż są popularne, mają niskie notowania w kraju i województwie. Najlepsze konińskie LO (II LO im. K. K. Baczyńskiego) zajmuje 286. miejsce w Polsce, 20. W województwie. Konińska technika nie mieści się w grupie 500 sklasyfikowanych szkół w kraju.

Zdawalność matur oraz wyniki uczniów w porównaniu z innymi największymi miastami w województwie są **slabsze**. Wyniki ósmoklasistów były w tym zestawieniu średnie. Niepokojąca jest natomiast perspektywa spadku liczby uczniów w szkołach podstawowych o ponad ¼ do 2030 r. Prognozy demograficzne nie wskazują na spadek liczebności młodzieży w najbliższych latach, natomiast znaczny odpływ mieszkańców (w tym młodzieży) w połączeniu ze słabymi notowaniami szkół może skutkować mniejszą liczbą uczniów i mniejszą atrakcyjnością miasta, do którego ludzie młodzi zawsze wnoszą ożywczy ferment.

Z szeroką ofertą kulturalną nie idzie w parze **odpowiednie wypromowanie** osób znaczących dla miasta, placówek i wydarzeń poza środowiskiem lokalnym (z „flagowym” niegdyś wydarzeniem - Międzynarodowym Dziecięcym Festiwalem Piosenki i Tańca). Nie pomaga też zły stan niektórych obiektów, jak amfiteatru, czy potrzeba remontu innych.

Niższe niż średnio w GP są wydatki na kulturę. Wydatki majątkowe w tym sektorze kształtowały się w ostatnich latach na niewysokim, choć dość stabilnym poziomie – rzędu 5-6%. Wskazuje to na wymiar powstały wymiar potrzeb inwestycyjnych.

Wielu mieszkańców nie przejawia związku z miastem, nie ocenia Konina pozytywnie; częściej są to ludzie młodzi. Badania wykonane z udziałem 1104 uczniów konińskich szkół ponadpodstawowych wykazały przewagę negatywnych ocen miasta i perspektyw dalszych związków z Koninem. **Zaledwie ok. 16% młodych ludzi uważa Konin za dobre miejsce do życia**, a tylko ok. 5% widzi tu swoją przyszłość – miejsce pracy i zamieszkania (Wyniki badań planów edukacyjnych i zawodowych młodzieży, Konin, luty 2020).

Oferta kulturalna i sportowa, atrakcyjność terenów rekreacyjnych, estetyka miasta, jakość przestrzeni publicznych i oferta mieszkań zyskały wśród młodzieży przeważnie oceny negatywne (zaledwie 21-

26% ocen pozytywnych). Młodzież przeważnie nie wykazuje związków z miastem, wyraża negatywne opinie, przeważa tendencja do opuszczenia Konina. Również spośród osób dorosłych² tylko niecała połowa z nich poleciłaby Konin jako miejsce do życia, a tylko 15% zrobiłaby to z dużym prawdopodobieństwem. 27% jest niezadowolonych z życia w Koninie i nie poleciliby tego miejsca. 17% respondentów zamierza się wyprowadzić. Częściej są to młodzi ludzie do 30 roku życia (32% w tej grupie), uczniowie i studenci (37% w tej grupie).

Młodzi ludzie pytani o życzenia i marzenia dotyczące Konina, zgłaszali postulaty dotyczące przede pracy, szkoły, zarobków i poziomu życia (29,5%) oraz czasu wolnego (29%). Dla osób młodych **czas wolny staje się więc tak samo ważny jak praca**. W badaniach dotyczących wizerunku miasta, skojarzeń elementy jakościowe obrazu miasta okazały się tak samo ważne jak ilościowe.

Ceny „koszyka” usług komunalnych są wyższe niż w innych dużych miastach Wielkopolski.

Rozwój e-usług w administracji jest umiarkowanie zaawansowany. W mieście wdrożono w pełnym zakresie 18 e-usług publicznych, najwięcej w zakresie geodezji. Nie wdrożono niemal żadnych rozwiązań Smart City umożliwiających zintegrowane zarządzanie rozwojem miasta. Potrzeba jest więcej szkoleń z zakresu **kompetencji miękkich**, umiejętności komunikacyjnych.

Poziom faktycznego spełnienia założeń dostępności przestrzeni miejskiej jest niski. Standardy spełnia w pełni 17% przejść dla pieszych (nie spełnia w ogóle 44%), żaden z przystanków MZK (brak spełnienia 69%), 40% parkingów i 61% budynków użyteczności publicznej (Raport o dostępności architektonicznej miasta Konina 2019). Placówki administracji są skoncentrowane na Starówce, gdzie jest dobry dostęp pieszy oraz dojazd komunikacją zbiorową od strony Nowego Konina. Trudniejszy jest dojazd samochodami, oraz wyjazd autobusami miejskimi w stronę północną, co ma szczególne znaczenie dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Istotne mankamenty dotyczą też bezpośredniej obsługi klientów przez lokalną administrację. Brakuje jednolitego oznaczenia pionowego i poziomego w budynkach Urzędu Miejskiego dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także możliwości załatwiania spraw urzędowych w jednym miejscu. Brak jest oprogramowania i przestrzeni w urzędzie do przeprowadzania konsultacji społecznych.

Wciąż niewielki jest zakres elektronicznego kontaktu z urzędem. Mimo iż zwiększa się odsetek spraw załatwianych elektronicznie, jest to wciąż niewielki procent w stosunku do możliwości.

Na tle podobnych miast **pogarsza się poziom bezpieczeństwa**, szczególnie pogorszyła się sytuacja w zakresie bezpieczeństwa na drogach.

I.3 Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej silną stroną stanowi duży lokalny rynek pracy z wysoką nadwyżką przyjeżdżających. W roku 2016 3 750 osób wyjeżdżało do pracy poza Konin (dokładniej – wykazywało jako miejsce pracy podmiot z adresem spoza Konina), a 7 932 przyjeżdżało do Konina, stosunek liczby przyjeżdżających do wyjeżdżających wynosił więc 2,12.

² Badanie wizerunku miasta przeprowadzono w okresie od 30.VIII – 25.IX.2020 w drodze ankiety internetowej on line. W ankiecie wzięło udział 1050 osób.

Kluczowym podmiotem jest Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin (**ZE PAK**), grupa kapitałowa zatrudniająca w 2020 r. **3 963 osoby** w subregionie konińskim (156. na liście największych polskich przedsiębiorstw), w której strukturze znajduje się także Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.

Koniński rynek pracy kształtowany był przede wszystkim przez sektor paliwowo-energetyczny i powiązane z nim hutnictwo aluminium (aktualnie Gränges Konin S.A.) oraz kooperujący przemysł elektromaszynowy (FUGO – obecnie nie funkcjonuje). Spuścizna po funkcjonujących przez dekady, zatrudniających tysiące osób zakładach powodują, że liczne **kadry osób z wykształceniem średnim, zwłaszcza technicznym**, są znakiem rozpoznawczym Konina. Jest on dalej rozwijany – nauką w ponadpodstawowych szkołach zawodowych zainteresowanych jest więcej młodzieży niż w miastach z grupy porównawczej.

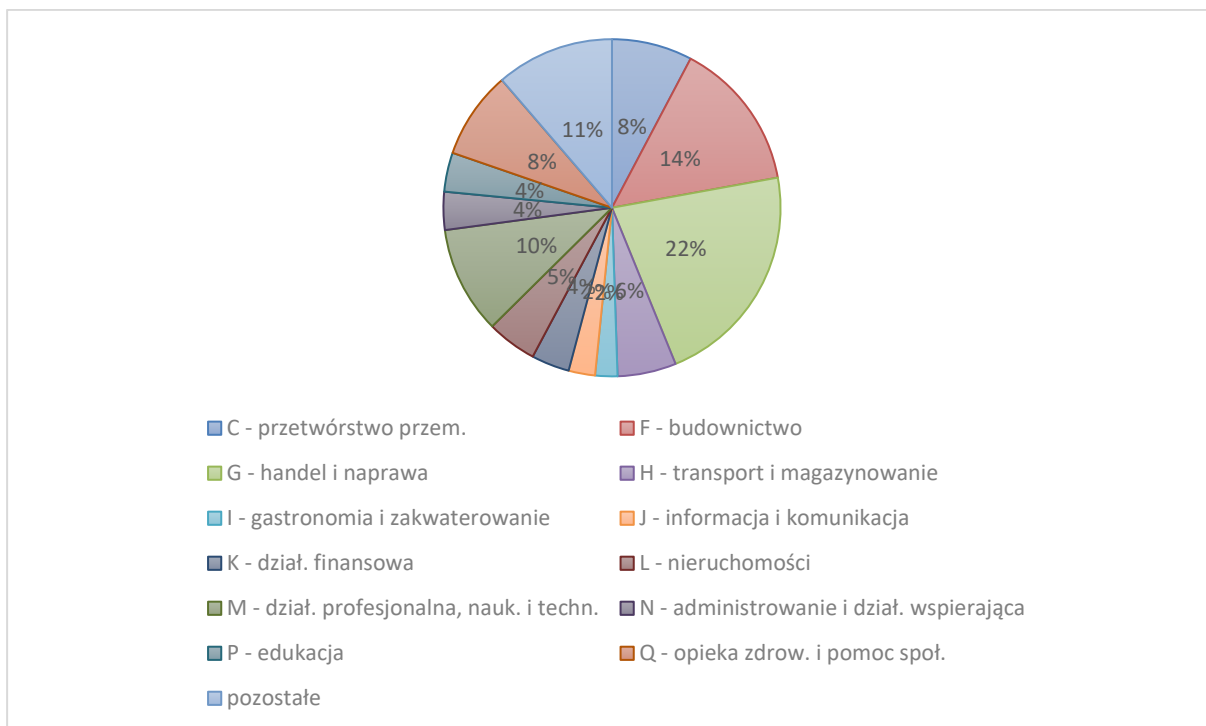
Z uwagi na deklaracje ZE PAK o zaprzestaniu wydobycia i wykorzystania węgla brunatnego do celów energetycznych do 2030 r. firmę, a przez to Konin i całe najbliższe otoczenie czeka głęboka transformacja gospodarki, która nie dokonała się po 1989 r. w skali podobnej do innych ośrodków.

W ostatnich latach **wzrosły wskaźniki przedsiębiorczości**, osiągając 119 firm na 1000 mieszkańców, jednak wyższe niż w GP są zarówno dynamika powstawania nowych podmiotów, jak i wyrejestrowań. Oznacza to mniejszą stabilność prowadzenia biznesu niż w porównywanych ośrodkach.

W 2020 roku w Koninie były zarejestrowane **8 633 podmioty gospodarcze**. Liczebnie dominują podmioty z sekcji G – handel i naprawy (motoryzacyjne) (21,7%), ale ich udział sukcesywnie maleje z uwagi na likwidację małych sklepów i hurtowni. Duży jest także udział podmiotów z sekcji F – budownictwo (14,4%) – w Koninie jest **ponad 1,2 tys. firm budowlanych**. Konin wyróżnia duży udział podmiotów w sekcji Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna. Stosunkowo wiele podmiotów reprezentuje sekcję C – przetwórstwo przemysłowe (7,7%) – w tej sekcji największy udział mają działy 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych oraz 33 - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, a więc zbieżne z ukształtowanym uprzednio gospodarczym profilem miasta.

Największy wzrost wykazuje sekcja F – budownictwo – w latach 2016-2020 przyrost liczby firm wyniósł 44% (w kraju 26%, w województwie 30%).

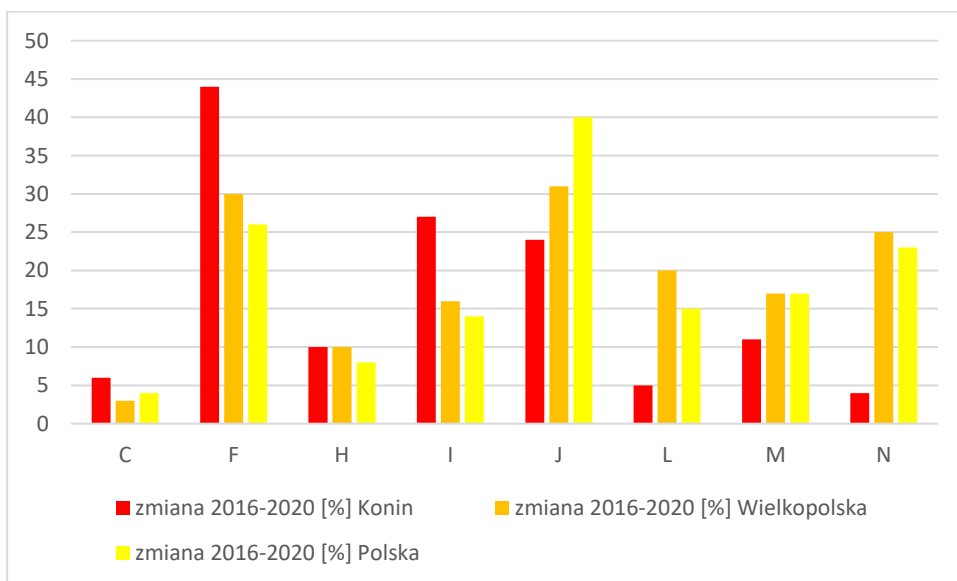
Rysunek 4. Udział firm według sekcji PKD w 2020 r.



Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Problemem są więc nie tyle słabe wskaźniki przedsiębiorczości, gdyż tu następuje wyraźny wzrost (mogący wynikać z odłożonych w czasie decyzji osób odchodzących z górnictwa i energetyki o założeniu firmy), lecz relatywnie słabsze wzrosty w sekcjach wiążących się z wyższą wartością dodaną czy sektorami kreatywnymi (J-N).

Rysunek 5. Udział firm wg sekcji PKD – dynamika w okresie 2016-2020.



Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Konin (wraz z podregionem konińskim) odznacza się **wysoką atrakcyjnością inwestycyjną**. Podstawowymi atutami są: wysoka dostępność wykwalifikowanych pracowników dla sektora produkcji i dobre skomunikowanie. W mieście znajduje się ponad 225 ha **terenów inwestycyjnych**. Władze miejskie zachęcają do inwestowania w Koninie, proponując nawet do 10 lat zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz z podatku dochodowego od osób prawnych. W 2020 roku miasto Konin nawiązało partnerską współpracę z gm. Stare Miasto w celu przygotowywania wspólnych ofert dla inwestorów strategicznych oferujących zatrudnienie minimum 1000 osób.

Samorząd miejski ma duże **doświadczenie we współpracy z przedsiębiorcami w realizacji miejskich programów społecznych**. Miały miejsce działania promocyjne i cykl wywiadów z przedsiębiorcami z branży gastronomicznej na obszarze rewitalizacji „Starówka”, prowadzone jest indywidualne doradztwo dla firm z tego obszaru. Spektakularnym wydarzeniem było przekazaniem miastu przez miejscowego dewelopera nowo wybudowanego budynku mieszkalnego w którym znajdują się 24 mieszkania. Utworzone zostały tam 2 zespoły mieszkalne z przeznaczeniem na mieszkania treningowe dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zaangażowanie przedsiębiorców w życie miasta przejawia się współpracą przy realizacji Programu Wspierania Przedsiębiorczości. Miasto współpracuje tu z Konińską Izbą Gospodarczą.

Miasto jest częstkowym akcjonariuszem Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie. W 2020 r. powołano do tego celu spółkę ARR Transformacja Sp. z o.o. Miasto ściśle na tym polu współpracuje z Agencją, w tym w projekcie [Wielkopolskiej Doliny Energii](#).

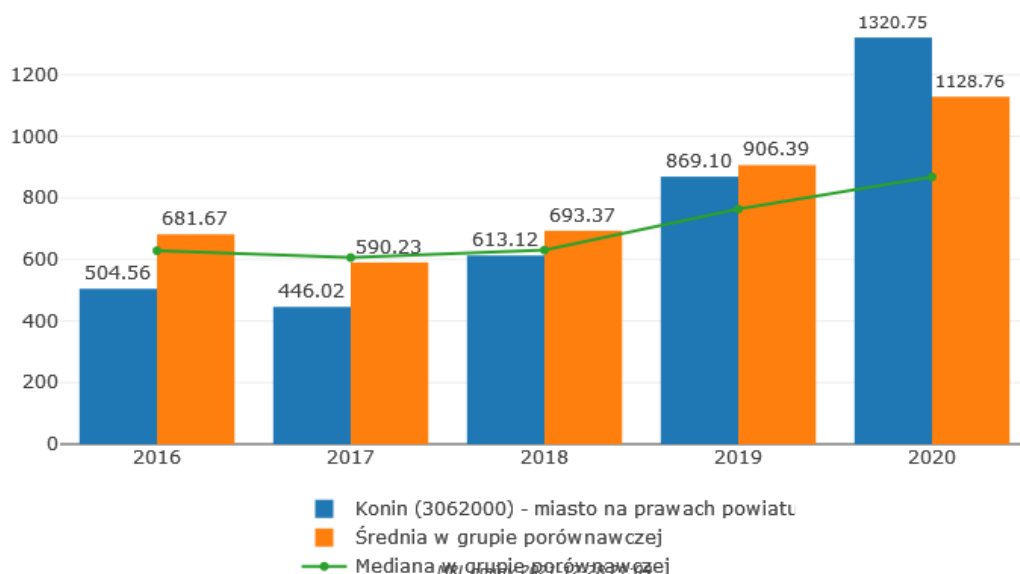
Przy realizacji Programu Wspierania Przedsiębiorczości Konin współpracuje z Konińską Izbą Gospodarczą. Biorąc pod uwagę wielkość i funkcje miasta, można stwierdzić, że **sektor instytucji otoczenia biznesu jest tu dobrze rozwinięty**.

W wielu dziedzinach, począwszy od projektowania kierunków studiów po badania i szkolenia dla administracji lokalnej i realizację wspólnych projektów Miasto współpracuje z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Koninie.

Dochody budżetu miasta w przeliczeniu wyniosły w 2020 r. **8897,79 zł na jednego mieszkańca** – w tej kategorii w grupie miast bezpośrednio porównywanych **Konin ustąpił tylko Płockowi**. Oba miasta zawdzięczają ten stan wysokim wpływom z podatków od nieruchomości i innych opłat odprowadzanych przez duże firmy.

Wydatki na 1 mieszkańca (9325,01 zł) były najwyższe w badanej grupie miast bezpośrednio porównywanych. Wzrost wydatków majątkowych, zwłaszcza inwestycyjnych, ma miejsce szczególnie od 2018 r. „Przyspieszenie inwestycyjne” przyniosło wzrost wartości majątku miasta o ponad 9% w 2020 r.

Rysunek 6. Kwota wydatków inwestycyjnych przypadająca na 1 mieszkańca - średnia trzyletnia.



Zagadnienie transformacji energetycznej (i co za tym idzie – potrzeba **sprawiedliwej transformacji** społeczno-gospodarczej) jest istotną przestrzenią współpracy, zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym jak i europejskim. Kluczową płaszczyzną współpracy jest uczestnictwo Wielkopolski (konkretnie podregionu Wielkopolski Wschodniej) w ramach unijnej Platformy Wsparcia Regionów Górniczych („Platforma Węglowa” – „Coal Platform”). Lokalną formą zaangażowania uprzedzającego szerszy proces zmian jest powołanie i działalność jednostek miejskich w ramach **Klastra Energii „Zielona Energia Konin”**.



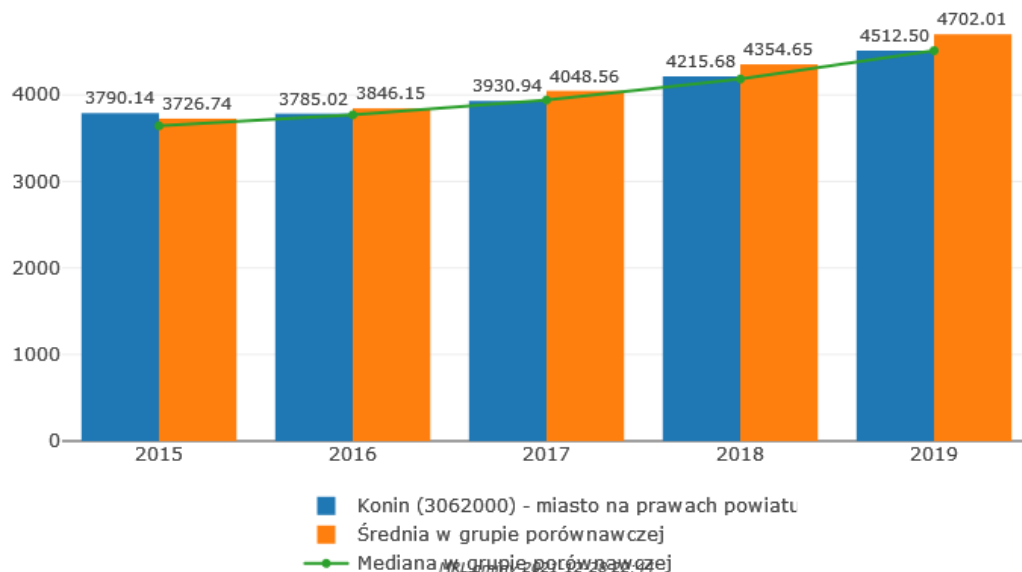
Zdjęcie 2. Elektrownia Pątnów. Źródło: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Elektrownia_P%C4%85tn%C3%B3w.jpg [dostęp: 12.02.2022 r.]

Sfera gospodarcza wykazuje też **słabe strony**.

Mimo rozbudowanego rynku pracy generującego znaczną skalę dojazdów aktywność zawodowa mieszkańców Konina jest niska. **Niski jest wskaźnik zatrudnienia** w porównaniu z podobnymi miastami (dopiero w 2017 r. przekroczył 50%). Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1000 osób w wieku produkcyjnym była w ostatnich latach wyższa jedynie w porównaniu z Wałbrzychem i Włocławkiem.

W 2019 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Koninie wynosiło 4 512,50 zł. Od 2016 r. **wielkość poborów w mieście jest niższa niż w grupie porównywalnych miast** – przez dekady sytuacja była odwrotna.

Rysunek 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Koninie oraz wartość średnia i mediana w grupie porównawczej.



Źródło: www.gminy.monitorrozwoju.pl [dostęp: 28.12.2021 r.]

Odsetek firm kreatywnych jest niższy niż w GP (6,2%, w Lesznie 7,1%, Kaliszu 6,9%, w Pile 6,7%) (Analiza statystyczna... 2019), a liczba podmiotów noworejestrowanych z tych sektorów corocznie mniejsza niż w podobnych miastach. Przyrost nowych powierzchni komercyjnych jest mały – średnia dla GP jest kilkunastokrotnie większa, w ostatnich latach różnica znacznie się powiększyła.

W lokalnej gospodarce rysuje się przewaga męskich miejsc pracy. Statystyki Powiatowego Urzędu Pracy wskazują, że obniżyła się dostępność osób z kwalifikacjami technicznymi (głównie przez wyjazdy, także za granicę). Brakuje informatyków, szczególnie grafików i programistów. Powiat koniński stanowi w ograniczonym stopniu źródło zasilania konińskiego rynku pracy, gdyż również tam rozpoczął się proces starzenia się społeczeństwa. Do 2030 r. może ubywać 6,7% zasobów pracy.

Spadająca liczba osób na rynku pracy powoduje trudniejsze warunki rozwoju gospodarczego miasta. Łatwość i powszechność wyjazdów powoduje zjawisko „drenażu mózgów”, co powoduje dalsze pogorszenie relatywnej atrakcyjności miejsc pracy i poziomu zarobków na tle innych miast.

Mankamentem rynku pracy w Koninie jest stosunkowo **wysoka stopa bezrobocia rejestrowanego**, która w 2020 r. osiągała 7,1% i była najwyższa w województwie wielkopolskim. Wyraźną większość bezrobotnych stanowią kobiety. Rośnie udział najstarszych grup wśród bezrobotnych.

Mimo dużego arealu terenów inwestycyjnych brakuje w mieście dużych (pow. 10 ha) pól inwestycyjnych, mających jednego właściciela. Władze samorządowe prowadzą działania na rzecz wydzielenia tego rodzaju powierzchni.

W grupie miast podobnych Konin (obok Wałbrzycha) ma **najniższy udział dochodów własnych** w budżecie. Obniżenie atrakcyjności płac potwierdza wskaźnik wpływów z PIT na 1 osobę w wieku produkcyjnym, który w 2019 znalazł się poniżej średniej dla GP. Dynamika wzrostu wpływów do budżetu z tytułu tego podatku jest najmniejsza w porównywanej grupie. Podobnie jest w przypadku

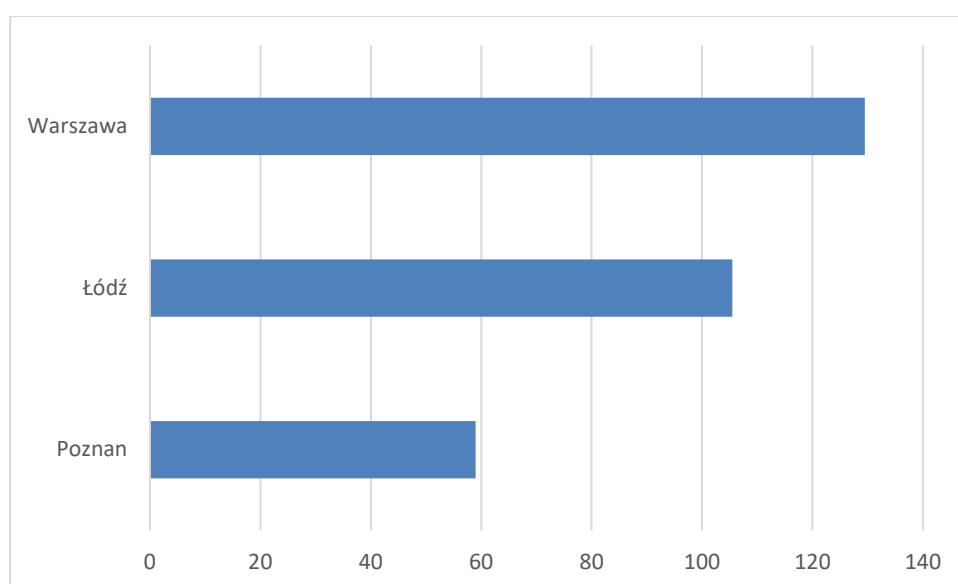
podatku od nieruchomości. Oznacza to duże **uzależnienie finansów lokalnych od koniunktury i sytuacji największych miejscowych przedsiębiorstw**.

Maleje nadwyżka operacyjna budżetu – wydłuża się okres spłaty zadłużenia. **Wzrósł poziom zadłużenia** - przez lata stosunkowo niski, w 2020 r. dorównał średniej dla innych miast.

I.4 Sfera środowiskowo-przestrzenna

Konin charakteryzuje **bardzo dobra dostępność zewnętrzna wszelkimi rodzajami transportu** (zwłaszcza linią kolejową E30, autostradą A2 w ramach transeuropejskiego korytarza wschód-zachód).

Rysunek 8. Czas dojazdu do większych ośrodków (uśredniony: auto + kolej) w minutach, 2022.



Źródło: opracowanie własne na podstawie www.odleglosci.info, www.portalpasazera.pl [dostęp: 12.02.2022 r.]

Atrakcyjności terenowi miasta dodaje **zielona pradolina** (fragment doliny Warty) przecinająca miasto na osi wschód-zachód i różnorodność form terenu i krajobrazu, będące wynikiem „młodości” rzeźby, a częściowo działalności ludzkiej. Znaczny jest **udział terenów pod wodami (13,9%)**, do których należą nie tylko przepływająca przez miasto Warta, ale też jeziora (Gosławskie, Pątnowskie), stawy i sztuczne zbiorniki wodne oraz łączące wiele z nich kanały.



Zdjęcie 3. Zielona pradolina w Koninie. Źródło: <https://www.konin.pl/#lq=1&slide=4> [dostęp: 12.02.2022 r.]

Na terenie miasta utworzono **liczne formy ochrony przyrody** - 2 obszary Natura 2000 (Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 - Dolina Środkowej Warty – skoncentrowany na ochronie ptaków), Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 - Ostoja Nadwarciańska, 2 obszary chronionego krajobrazu, 5 pomników przyrody, jest także 6 parków oraz ok. 300 ha lasów.

Formy te koncentrują się zwłaszcza w otwartej, zielonej **dolinie Warty**, która ma charakter **ekosystemu zbliżonego do naturalnego**, a jednocześnie znajduje się pomiędzy dwoma obszarami zurbanizowanymi współtworzącymi współczesny Konin.

Dobre podstawy do planowania rozwoju lokalnego stanowi objęcie **niemal 100% terenu Konina planami miejscowymi** oraz **możliwość zagospodarowania wyspy Pocijewo** jako zwornika Starówki z „Nowym Koninem”. Wyspa charakteryzuje się dużym udziałem gruntów miejskich, co daje szansę na skuteczne **wykorzystanie wód geotermalnych o najlepszych parametrach w Polsce** (97°C - 94°C po wypompowaniu na powierzchnię) oraz budowę alternatywnych powiązań komunikacyjnych między obiema częściami miasta.

Zdjęcie 4. Wizja zagospodarowania Wyspy Pocijewe.



Źródło: <http://gospodarka.konin.pl/wyspa-Pocijewe.htmlx>.

Ciepło sieciowe w Koninie pochodzi **prawie w 100% ze źródeł odnawialnych**. W 2019 wynegocjowano warunki dalszej dostawy ciepła z ZE PAK, dostawa dla miasta jest zapewniona do 2032 r. Miasto powołało grupę zakupową energii elektrycznej, co pozwala uzyskać niższe ceny energii kupowanej hurtowo dla wielu jednostek publicznych na raz.

Natomiast **słabe strony sfery środowiskowo-przestrzennej** to przede wszystkim bardzo duża (na tle innych miast) ilość emitowanych do atmosfery pyłów, zużycie wody, ilość ścieków wymagających oczyszczenia i produkowanych odpadów – czyli **obciążenie środowiska głównie przez działalność energetyki i przemysłu w mieście**.

Zużycie wody sięga 1 mld m³ i przekracza ponad 19-krotnie średnią dla GP i jest prawie 52 razy większe od kolejnego pod tym względem Płocka, przy czym prawie 99% jest wykorzystywane w końskim przemyśle (i energetyce) – głównie do chłodzenia kondensatorów turbin w elektrowniach. Jest to 12% zużycia wody w całej polskiej gospodarce i około 80% w skali Wielkopolski. W system chłodniczy elektrowni ZE PAK jest włączonych 5 okolicznych jezior, których wody są odbiornikiem ciepła. Są to więc wody nie tyle zanieczyszczone, co zmienione termicznie. Zużycie w gospodarce komunalnej, na 1 mieszkańca, nie odbiega od porównywanych miast.

Udział ścieków poddawanych oczyszczeniu biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów jest mniejszy niż w porównywanych miastach.

Emisja pyłów przekracza coraz bardziej (obecnie ponad 4-krotnie) średnią dla GP. Jest to prawie 3% emisji w skali całego kraju. Ilość produkowanych pyłów nie wykazuje tendencji do spadku. 99,9% emitowanych pyłów jest wychwytywanych przez urządzenia filtrujące.

Należy zauważyć, że z uwagi na skupienie zakładów szczególnie uciążliwych w północnej, najmniej zaludnionej części miasta, i dominujące kierunki wiatrów – z zachodu i południowego zachodu, niewielkie pozostałości pyłów i gazów, które nie zostają wychwycone przez filtry i przedostają się do środowiska, migrują poza granice miasta, obciążając jednak w statystykach Konin i powodując negatywne poziomy stosownych wskaźników. Pokutuje też wciąż w świadomości ludzi (zwłaszcza spoza Konina) **obraz miasta zanieczyszczonego, węglowego**.

Około 8 000 mieszkańców jest eksponowanych na hałas drogowy³.

Nasilony **problem niskiej emisji** ze spalania paliw stałych występuje **na Starówce**. Spośród 1 925 gospodarstw domowych używających pieców na paliwa stałe, 47% znajduje się na terenie Starego Konina.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych jest znacznie większa niż średnio w podobnych miastach i przekracza 320 kg na mieszkańca rocznie (w GP 239 kg) i w gospodarstwach domowych rośnie.

Zróźnicowanie warunków fizjograficznych powoduje jednak **brak spójności przestrzennej miasta** i stanowi do pewnego stopnia barierę dla infrastruktury. Rzadkie w stosunku do innych miast zaludnienie (881 osób na 1 km², **ekstensywne zagospodarowanie** (zaledwie 26,8% stanowią tereny zurbanizowane), oraz duża rozciągłość miasta powodują konieczność budowy dłuższych sieci infrastruktury. Długość sieci ciepłowniczych wynosi prawie 116 km, długość przyłączy – ponad 53 km – jest to znacznie więcej niż w porównywanym miastach. Sieci ciepłownicze charakteryzują się wysoką stratnością ciepła i niską sprawnością z powodu ich przewymiarowania. Miasto prowadzi szeroko zakrojone działania na rzecz wymiany sieci na preizolowane i wyłączanie odcinków zdublowanych czy nieużywanych.

Brak integracji przestrzennej miasta powoduje szereg barier w przemieszczaniu się ludzi. Na tym tle rysuje się marginalizacja Starówki, obszaru, który zamieszkuje ok. 6% mieszkańców Konina, a który z przyczyn historycznych skupia wiele obiektów użyteczności publicznej. Powojenne osiedla blokowe zaczynają stanowić obszar problemowy. Słabe dostosowanie dla osób z niepełnosprawnościami i niska jakość terenów publicznych charakteryzuje osiedla najludniejsze, obszary nagromadzenia instytucji publicznych.

Szanse na poprawę stanu środowiska upatrywać można w **wymianie taboru na niskoemisyjny i bezemisyjny** (w 2022 r. ma wyjechać na ulice pierwszy autobus wodorowy), **rozwoju infrastruktury komunikacji publicznej, wykorzystaniu wód geotermalnych**.

II. Podsumowanie ogólne diagnozy. Wyzwania rozwojowe

Powyżej przedstawiono pokrótce sytuację Konina w poszczególnych obszarach funkcjonowania miasta i sytuację według zwyczajowych dziedzin planowania strategicznego, wskazując na specyficzne cechy miasta – silne i słabe strony, oraz czynniki zewnętrzne – szanse i zagrożenia, w perspektywie przyczyniające się do zwiększenia lub osłabienia potencjału rozwoju miasta. Wiedza

³ [Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2017](#), WIOŚ Poznań.

o specyfice Konina pozwala wskazać 4 grupy wyzwań oraz potencjały, które zadecydują o ścieżce rozwoju miasta w najbliższej przyszłości.

Wyzwania industrialne:

- W Koninie i okolicach kończą się zasoby węgla. Następuje też odejście od tradycyjnej energetyki opartej na źródłach nieodnawialnych. Tym samym największych pracodawców z sektora węglowo-energetycznego dotyka kryzys i zmniejsza się liczba miejsc pracy.
- Wysokie „uzależnienie” lokalnej gospodarki od kompleksu górniczo-energetycznego przy braku realnych perspektyw utrzymania dotychczasowego sposobu funkcjonowania powoduje konieczność głębokich przeobrażeń (transformacji).

Wyzwania społeczno-gospodarcze:

- Przez lata powszechnie dostrzeganym problemem Konina był niski poziom przedsiębiorczości w mieście, który zwiększany jest przez przyzwyczajenie mieszkańców do dotychczasowego zabezpieczenia socjalnego z zakładów pracy, brak ducha współpracy i przedsiębiorczości.
- Zauważyć można zmianę tej sytuacji w ostatnich latach, jednak wciąż mniejsza jest dynamika przyrostu firm w sektorach wiążących się z wyższą wartością dodaną.
- Rozległy koniński rynek pracy, przez dekady zdominowany przez kompleks górniczo-energetyczny, dotykają pogarszające się relacje płacowe; restrukturyzacja branży generuje również znaczne redukcje zatrudnienia.

Wyzwania społeczno-miejskie:

- Konin charakteryzuje niska aktywność społeczna.
- dodatkowym problemem jest tu migracja potencjalnie najaktywniejszych osób i generalne wyludnianie się miasta, przede wszystkim z młodych ludzi.
- Następuje nasilone starzenie się społeczeństwa,
- mieszkańcy, zwłaszcza młode pokolenie, przeważnie nie wykazują głębokiego związku z miastem i są sceptycznie nastawieni do przyszłości Konina.

Wyzwania środowiskowe:

- W mieście znajduje się wiele terenów zdegradowanych przez działalność człowieka.
- Obniża się stan wód, a jakość powietrza przez dużą część roku nie jest najlepsza.
- Trudną sytuację potęgują przyspieszające zmiany klimatyczne.

Sferą, w której samorząd może mieć większy wpływ jest:

- słaby (jak dotąd) rozwój środków i infrastruktury transportu zrównoważonego.

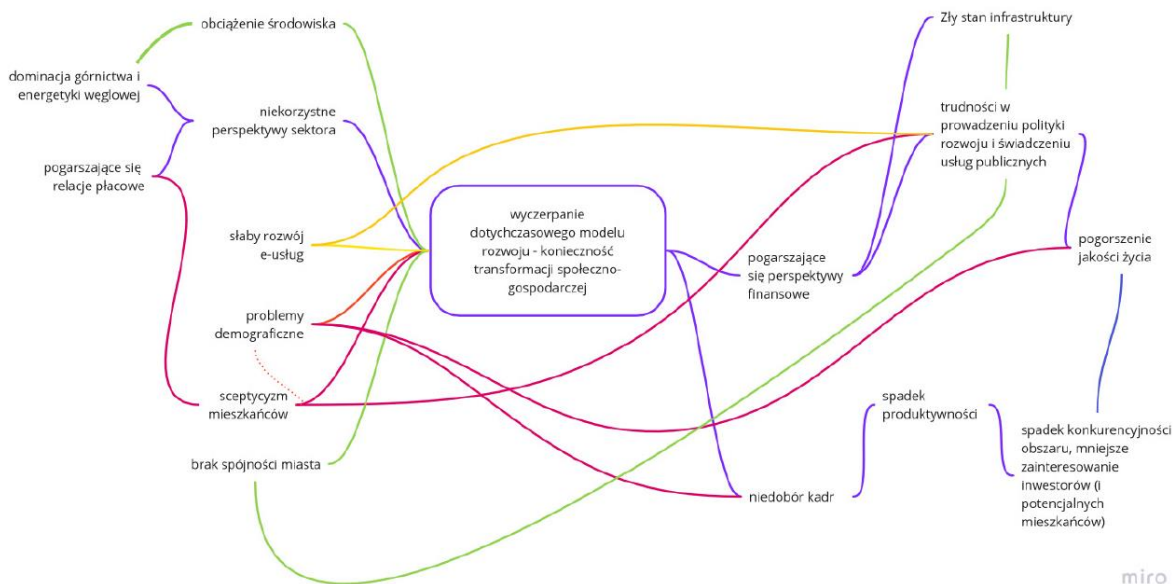
Jednocześnie, dzięki swojemu położeniu w stosunku do innych ośrodków, Konin jest miastem, z którego łatwo wyjechać. W sferze Smart City i zarządzania miastem należy dodać słaby rozwój e-usług.

Problemy te wykazują wiele wzajemnych powiązań. Przedstawiono je, w układzie **przyczynowo-skutkowym** na poniższym diagramie.

Jako kluczowy problem identyfikuje się:

Wyczerpanie dotychczasowego modelu rozwoju - konieczność transformacji społeczno-gospodarczej

Rysunek 9. Problem kluczowy rozwoju miasta – przyczyny i skutki.



Źródło: opracowanie własne w aplikacji miro.com

Problem ten ma swoje następstwa:

W konsekwencji złej sytuacji demograficznej – ubytku mieszkańców i starzenia się ludności, zmienia się sytuacja na rynku pracy i w sektorze edukacji, co w dalszej kolejności może wpłynąć na funkcjonowanie całej lokalnej gospodarki, w tym kondycję finansów publicznych, poziom świadczenia usług publicznych i zdolność do finansowania rozwoju i podnoszenia czy nawet utrzymania poziomu i jakości życia w mieście. Wzrost wydatków związany ze starzeniem się społeczeństwa przy osłabieniu dotychczasowych źródeł dochodów skutkować będzie degradacją infrastruktury miasta.

Ubytek mieszkańców to również kurczenie się lokalnego rynku pracy i jego mniejsza atrakcyjność, a więc dalszy odpływ kadr i w konsekwencji – spadek produktywności (i wartości dodanej), spadek konkurencyjności obszaru, mniejsze zainteresowanie inwestorów i potencjalnych mieszkańców.

Wszystkie te problemy rzutują na jakość życia w mieście, która, jak wskazano, nabiera coraz większego znaczenia.

Poprzez mechanizm sprzężeń zwrotnych opisane skutki problemu kluczowego mogą wzmacniać problemy wskazane jako przyczyny – przede wszystkim demograficzne oraz niekorzystne relacje płacowe, ale też osłabiać potencjał do przewyższania problemów przestrzennych czy obciążeń w sferze środowiska.

Kluczowym elementem krystalizującym zamiary rozwojowe samorządu będzie wizja rozwojowa i wynikające z niej cele i kierunki działań, jednak trzeba będzie wziąć pod uwagę różne możliwe scenariusze, i zachować w każdym „przypadku” rdzeń – niezbędne priorytety.

Potencjał Konina

Mamy swoje problemy, ale też mamy na czym budować.

W Koninie funkcjonuje rozwinięty sektor pozarządowy, wprowadzane są modelowe rozwiązania we współpracy z administracją. Dobra jest oferta usług publicznych.

Miasto jest atrakcyjne dla inwestycji – tym bardziej, że dysponuje dobrą dostępnością transportu i rozbudowaną infrastrukturą energetyczną. Odznacza się też dużymi zasobami wykwalifikowanych pracowników, których wciąż przybywa dzięki rozwiniętemu szkolnictwu zawodowemu. Niebagatelną rolę odgrywa funkcjonowanie wyższych uczelni współpracujących z otoczeniem.

Jeszcze przed procesem tworzenia strategii, w obliczu zbliżających się zmian powołano Klaster Energetyczny. 99% energii cieplnej dostarczanej mieszkańcom przez miasto pochodzi ze źródeł odnawialnych.

Konin ma także wiele walorów naturalnych – zieloną pradolinę w centrum, rzekę, liczne jeziora oraz wody termalne o najlepszych parametrach w Polsce.

Obecna tożsamość miejsca jest zbudowana na skojarzeniach z generowaniem energii.

Te wszystkie czynniki pomogą nam w budowaniu Zielonego Miasta Energii.

III. Wizja i misja rozwoju do roku 2030

WIZJA

Wizja rozwoju wskazuje kierunek, w którym w kolejnych latach prowadzona będzie polityka rozwojowa miasta. Wizja formułowana w ramach strategii jest swego rodzaju projekcją przyszłości, do jakiej dąży samorząd i społeczność lokalna. Opisuje pożądany stan docelowy w perspektywie strategii (w tym przypadku roku 2030). Prawidłowo sformułowana wizja rozwoju ma następujące funkcje:

- zobrazowanie stanu docelowego – wizja stanowi cel całkowicie nadrzędny nad wszystkimi, zawierający w sobie pozostałe cele sformułowane w strategii,
- informowanie o aspiracjach osób formułujących wizję,
- jednoczenie wokół idei, co powoduje, że ludzie się z nią utożsamiają.

W obliczu ogromnego wyzwania jakim jest transformacja energetyczno-gospodarcza całego subregionu Wielkopolski wschodniej, miasto Konin, jako lider regionu, wspólnie z mieszkańcami stworzyło ambitny program, którego głównym celem jest wprowadzenie miasta na nową ścieżkę rozwoju, którą opisuje poniższa wizja – idea miasta:

Konin Zielone Miasto Energii

W rozwinięciu idei miasta wskazuje się że:

Konin to miejsce, w którym pulsuje zarówno energia nowoczesnych, przyjaznych dla człowieka i środowiska technologii, jak i energia relacji międzyludzkich, kreatywności i przedsiębiorczości. To zdrowe miasto pełne zieleni, terenów rekreacyjnych i ekologicznych rozwiązań. **Miasto, w którym energia ludzi łączy się z energią natury.**

Jest to utrzymanie znaczenia energii w postrzeganiu miasta, jednak w nowym wydaniu.

3 filary wizji (i zarazem Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030) to:

Energia ludzi

Konin to miasto, w którym ludzie chcą, mogą i działają. Inspirują się wzajemnie. Tworzą silną wspólnotę. Czują się związani z miastem. Mają zaufanie do siebie i instytucji.

Zielona energia

Konin to miasto, w którym ludzie dobrze zarabiają na nowoczesnych technologiach, dbając o środowisko. Wykorzystują biznesowo naturalne, zielone zasoby i centralną lokalizację miasta.

Zieleń w mieście

Mieszkańcy Konina chętnie wychodzą z domu, żeby wspólnie spędzać czas w przyjaznej przestrzeni miejskiej. Mają gdzie odpocząć. Łatwo i przyjemnie przemieszczają się po mieście. Dbają o siebie i przyrodę.

Takie sformułowanie wizji nawiązuje do miejskiego charakteru ośrodka, obfitości zasobów środowiska oraz powszechnego skojarzenia z energetyką i jest oparte na nowych kierunkach produkcji energii – ze źródeł odnawialnych. Słowo „energia” jest tu jednak użyte w całej swej wieloznaczności – i dotyczy także energii społecznej, drzemącej w ludziach i ich wspólnotach. Wizja rozwoju Konina stanowi podstawę, źródło sformułowania celów strategicznych.

MISJA

Wyzwalamy energię ludzi i natury do wspólnego tworzenia nowoczesnego i zdrowego miasta.

Misja stanowi zestaw działań do podjęcia przez samorząd w celu urzeczywistnienia wizji miasta. W pierwszej kolejności zadanie to dotyczy władz samorządowych jako odpowiedzialnych za wykonywanie zadań gminy (Miasta Konina). Zadania te zostały określone przede wszystkim w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm. – dalej usg). Powyżej określona misja stanowi deklarację, którą można i trzeba przełożyć na język zadań własnych samorządu. A jako że „do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów” (art. 7 ust. 1), w tym „wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i (...) i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej”, oraz m. in.:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- lokalnego transportu zbiorowego;
- edukacji publicznej;
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- zieleni gminnej i zadrzewień.

Podane powyżej sformułowanie misji stanowi nowatorską deklarację wykonywania zadań własnych miasta ze wskazaniem na kluczową rolę integracji i partycypacji społecznej (partycypacyjny model zarządzania, współzrządzenie – governance). Władze lokalne są przekonane, że miasto powinno realizować nową ścieżkę rozwoju. Jednocześnie trzeba zauważyć, że minione dekady, zwłaszcza II

połowa XX w. były okresem największego w dziejach wzrostu Konina, okresem, który ukształtował dość trwały obraz miasta, ugruntowany w świadomości największej w dziejach populacji mieszkańców, ale także w skali ogólnokrajowej przez państwową propagandę PRL. Stąd też odwołanie do tematu energii stanowi motyw łączący oba obrazy miasta.

Nasze Wartości

Wartości kierują zachowaniami i determinują osiąganie postawionych celów, dlatego przy realizacji naszej wizji będą nam przyświecać trzy wartości:

1.

Radość współtworzenia

To odwaga w tworzeniu nowych rzeczy, podejmowaniu działań, wdrażaniu inicjatyw i niekonwencjonalnych rozwiązań. To satysfakcja z poszukiwania inspiracji, odpowiedzi na wyzwania, pokonywania problemów, rozwoju pomysłów. To uczucie spełniania się. Młodość, kreatywność, świat piękna. To także przyjemność z działania, ekscytacja w życiu, wolność, ciekawość, niezależność, otwartość na nowości. To ciągła inicjatywa, uczestniczenie w życiu społecznym, budowanie relacji opartych na włączaniu i szacunku. To współtworzony oddolnie duch przedsiębiorczości i kreatywności.

2.

Harmonia z naturą

To mieszkańcy o pełnej świadomości natury i podchodzący do zieleni w mieście z szacunkiem. To wewnętrzna równowaga między wzrostem ekonomicznym a ekologią. Harmonijny, stabilny rozwój. To ład przestrzenny, materia harmonijnie wkomponowana w naturę, równowaga między urbanistyką a przyrodą. Wytchnienie, świadomość bycia częścią czegoś większego. Zielen, czyli proekologia. Szacunek do tego, co mamy, co posiadamy, szacunek wobec siebie nawzajem. Miasto dostępne i funkcjonalne, zaprojektowane harmonijnie w sposób przyjazny dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.

3.

Wzajemne zaufanie

To wspólnota budująca poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Jasność i czystość relacji, dwustronna komunikacja i przejrzystość intencji, odwzajemnianie i szczerzy kontakt. To otwartość na ludzi, różnorodność, zmianę dookoła siebie. Optymizm w działaniu. Pewność, iż dobro wspólne i indywidualne leży w centrum planów rozwojowych miasta i mieszkańców. To spokój ducha, przeświadczenie zabezpieczenia na wszystkich frontach rozwoju. Przewidywanie wyzwań, zrównoważony plan na przyszłość, przystosowywany do szybko zmieniającej się rzeczywistości.

To także wiara w rozwój dynamiczny, ale kontrolowany, oparty o wspólną wizję mieszkańców. Poczucie przynależności do miejsca, zbudowane poprzez zapewnianie stabilności ekonomicznej, ładu i integracji społecznej oraz ochrony zdrowia i środowiska.

IV. Priorytety i cele strategiczne rozwoju

Tabela 1. Cele strategiczne, filary strategii i priorytety (obszary rozwoju).

CELE STRATEGICZNE	FILARY STRATEGII	PRIORYTETY (KLUCZOWE OBSZARY ROZWOJU)
I. Pobudzić mieszkańców do działania	Energia ludzi	Energia Społeczna Wyzwalanie Kreatywności i Przedsiębiorczości
II. Transformować źródła bogactwa miasta	Zielona energia	Nowe Źródła Energii i Biznesu Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura
III. Stworzyć warunki do dobrego życia	Zieleń w mieście	Zdrowy Styl Życia Przestrzeń dla Ludzi

Źródło: opracowanie własne

I. Pobudzamy mieszkańców do działania

Tworzymy warunki do aktywności mieszkańców i realizacji ich pomysłów. Pobudzamy przedsiębiorczość i tworzymy perspektywy rozwoju dla wszystkich mieszkańców Konina.

Opieramy się na ich kreatywności i wzajemnym zaufaniu. Skupiamy się na uczeniu nowych kompetencji niezbędnych w nowoczesnej gospodarce. Tworzymy warunki do rozwoju biznesu i innowacyjności, udostępniamy zasoby konieczne do jego tworzenia.

Energia Ludzi

Dobre samopoczucie społeczności i budowanie poczucia wspólnotowości między mieszkańcami jest równie istotne, jak rozwój gospodarczy miasta. Będziemy aktywizować społeczność Konina i włączać ją w otwarty dialog z miastem, budować kulturę kształtowaną demokratycznie – tworzoną przez mieszkańców i dla mieszkańców.

Wyzwalanie Kreatywności i Przedsiębiorczości

Konin potrzebuje nowych, odważnych idei i pomysłów oraz ludzi i organizacji, które będą je skutecznie wdrażać. Będziemy budować ekosystem innowacji, wspierać rozwój projektów badawczych oraz inspirować do szukania nowych, przełomowych ścieżek rozwoju.

Transformujemy źródła bogactwa miasta

Dążymy do tego, by być liderem transformacji energetycznej w Polsce. Wykorzystujemy do tego nowoczesną gospodarkę i energię odnawialną. Tworzymy warunki do rozwoju nowych technologii i rozwiązań. Rozwijamy technologie niskoemisyjne. Skupiamy się na wydobywaniu potencjału biznesowego z naturalnych, zielonych zasobów miasta i centralnej lokalizacji.

Nowe Źródła Energii i Biznesu

Inwestycja w alternatywne źródła energii to nie tylko konieczna odpowiedź na zachodzące zmiany klimatyczne, ale również szansa na stabilny rozwój ekonomiczny Konina i jego mieszkańców. Oprzemy rozwój miasta o specjalizację w produkcji energii. Wykorzystamy potencjał ludzi, terenów inwestycyjnych oraz walorów naturalnych do budowania nowych źródeł bogactwa dla miasta.

Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura

Ekologiczna infrastruktura staje się odpowiedzialnością wszystkich współczesnych miast.

Wykorzystamy nowe niskoemisyjne technologie w transporcie oraz w budownictwie, aby pozytywnie wpływać na środowisko. Zwiększymy komfort poruszania się po mieście i okolicach dla mieszkańców i przyjezdnych.

II. Tworzymy warunki do dobrego życia

Wykorzystujemy walory naturalne, obecność rzeki, jezior i zielonej pradoliny w środku miasta do stworzenia wyjątkowej przestrzeni do życia. Poprawiamy jakość życia mieszkańców Konina. Tworzymy atrakcyjne miejsca do spędzania wolnego czasu. Zwiększamy komfort poruszania się po mieście. Poszerzamy ofertę kulturową i rekreacyjną miasta. Tworzymy zdrowe miasto.

Zdrowy styl życia

Człowiek jest częścią natury. Organizm ludzki rozwija się lepiej, gdy żyje w harmonii z przyrodą.

Będziemy tworzyć otoczenie sprzyjające zdrowiu psychicznemu i fizycznemu mieszkańców oraz budować świadomość korzyści płynących z kontaktu z naturą.

Przestrzeń dla ludzi

W mieście, w którym dobrze się żyje, panuje ład przestrzenny, a przebywanie i poruszanie się w nim sprawia przyjemność i jest powodem do dumy.

Będziemy tworzyć integrującą, przyjazną przestrzeń miejską dającą wytchnienie i stymulującą do aktywności.

Poszczególne cele i priorytety rozwoju są odpowiedzią na zdiagnozowane potencjały i problemy (deficytów) miasta, a także odnoszą się do szans i zagrożeń w otoczeniu strategicznym. I tak:

Cel strategiczny I. Pobudzić mieszkańców do działania nawiązuje do następujących ustaleń części diagnostycznej:

uwarunkowania ogólne:

- średnia wielkość miasta,
- charakter i rozpoznawalność (skojarzenia) ukształtowane przez zagłębienie górniczo-energetyczne,
- silna utrata funkcji i niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza,
- bardzo dobra dostępność zewnętrzna wszelkimi rodzajami transportu;

potencjały (silne strony) miasta:

- innowacyjne działania i projekty na rzecz zmian edukacji,
- rozwinięte szkolnictwo zawodowe,
- wysokie wskaźniki uczestnictwa w kulturze,
- rozwinięty sektor pozarządowy, wiele prężnych organizacji,
- innowacyjne rozwiązania współpracy między administracją a otoczeniem społecznym,

- doświadczenie samorządu we współpracy z przedsiębiorcami w realizacji miejskich programów społecznych,
- wprowadzenie standardów dostępności, działanie koordynatora ds. dostępności
- funkcjonowanie wyższych uczelni,
- aktywna polityka informacyjna,
- wysokie dochody budżetu na 1 mieszkańca,
- skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych;

deficyty (słabe strony):

- spadek liczby ludności,
- gwałtowne nasilenie starzenia się ludności,
- wyludniające się najludniejsze osiedla blokowe Nowego Konina,
- zjawisko „drenażu mózgów”,
- relatywnie słabsze wyniki uczniów oraz zdawalność matur,
- słabe wypromowanie konińskich instytucji kultury i wydarzeń poza miastem (brak produktów flagowych),
- niski poziom tożsamości lokalnej, związków z miastem - zaledwie ok. 16% młodych ludzi uważa Konin za dobre miejsce do życia,
- umiarkowany rozwój e-usług w administracji;

obserwowane trendy⁴ (które mogą stać się szansami w zależności od podejścia):

- czas wolny staje się więc tak samo ważny jak praca,
- większe znaczenie unikalności i tożsamości miejsc,
- napływ imigrantów, często odmiennych kulturowo i cywilizacyjnie,
- przedłużanie aktywności życiowej (w tym zawodowej) osób starszych,
- zmiana modelu edukacji z przekazywania wiedzy na promocję samodzielności w uczeniu się, rozwój umiejętności i krytyczną ocenę informacji,
- potrzeba uczenia się przez całe życie,
- rosnące znaczenie „kompetencji miękkich”;

wyzwania, stanowiące lub mogące stanowić zagrożenia:

- połowa z dzisiejszej grupy dzieci i młodzieży może opuścić miasto,
- silne wyludnienie osiedli blokowych „nowego” Konina – pozostanie osób starszych, niesamodzielnych,
- perspektywy redukcji bazy oświatowej,
- perspektywa znaczącego ubytku osób w wieku produkcyjnym,
- „odspołecznienie”, rozpad więzi wzmacniany przez ekspansję świata cyfrowego, wirtualnego.

Cel strategiczny II. Transformować źródła bogactwa miasta ma odniesienie do następujących wniosków z diagnozy:

uwarunkowania ogólne:

- średnia wielkość miasta,
- charakter i rozpoznawalność (skojarzenia) ukształtowane przez zagłębienie górniczo-energetyczne,
- kluczowa rola ZE PAK w lokalnej gospodarce,

⁴ Trendy, wyzwania zostały zakreślone szerzej niż w diagnozie, w oparciu również o Wyzwania rozwojowe Polski do 2050 r. formułowane na potrzeby sporządzania [Koncepcji Rozwoju Kraju 2050](#).

- przewaga miejsc pracy dla mężczyzn,
- bardzo dobra dostępność zewnętrzna wszelkimi rodzajami transportu,
- duża konkurencja większych ośrodków,
- współtworzenie Aglomeracji Konińskiej;

potencjały (silne strony) miasta:

- dobra dostępność komunikacyjna,
- duży lokalny rynek pracy z wysoką nadwyżką przyjeżdżających,
- liczne kadry osób z wykształceniem średnim, zwłaszcza technicznym,
- wysoka atrakcyjność inwestycyjną podregionu konińskiego,
- ponad 225 ha terenów inwestycyjnych w mieście,
- projekt Wielkopolskiej Doliny Energii,
- dobrze rozwinięty sektor instytucji otoczenia biznesu,
- funkcjonowanie wyższych uczelni,
- działanie Klastra Energii „Zielona Energia Konin”,
- wysokie dochody budżetu na 1 mieszkańca,
- skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych;

deficyty (słabe strony):

- niski wskaźnik zatrudnienia,
- wielkość poborów w mieście jest niższa niż w grupie porównywalnych miast – relatywny spadek płac,
- spadająca liczba osób na rynku pracy powodująca trudniejszy warunki rozwoju gospodarczego miasta,
- zjawisko „drenażu mózgów” - brak grafików, programistów, coraz słabsza dostępność kadr technicznych – wiele osób wyjechało za granicę;
- wysoka stopa bezrobocia rejestrowanego,
- mała dynamika budownictwa,
- niski udział dochodów własnych w budżecie,
- uzależnienie finansów lokalnych od koniunktury i sytuacji największych miejscowych przedsiębiorstw,
- większy niż wcześniej poziom zadłużenia budżetu miasta,

obserwowane trendy (które mogą stać się szansami w zależności od podejścia):

- możliwość korzystania z nowego Funduszu Sprawiedliwej Transformacji,
- wykorzystanie wód geotermalnych w rekreacji, lecznictwie – balneologii, rehabilitacji,
- coraz szybsze zmiany w gospodarce, na rynku pracy – pojawianie się nowych zawodów,
- zmiany zachowań komunikacyjnych,
- coraz większe zainteresowanie produktami lokalnymi, lokalnymi łańcuchami dostaw,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym, wdrażanie zasady 4R (Odrzuć, Zmniejsz, Użyj ponownie, Odzyskaj),

wyzwania, stanowiące lub mogące stanowić zagrożenia:

- perspektywa znaczącego ubytku osób w wieku produkcyjnym,
- redukcja działalności ZE PAK na terenie i w otoczeniu miasta - zmniejszenie potencjału gospodarczego i osłabienie bazy ekonomicznej Konina,
- rosnąca automatyzacja produkcji eliminująca pracę osób z niskimi i średnimi kwalifikacjami.

Cel strategiczny III. Stworzyć warunki do dobrego życia odpowiada na:

uwarunkowania ogólne:

- położenie nad Wartą, urozmaicony krajobraz miasta
- znaczne przekształcenia terenu przez dawną działalność górniczą
- niski udział lasów (3,2%) rekompensowany dużymi powierzchniami zieleni osiedlowej, a zwł. terenów otwartych, zieleni nieurządzonej – jednak również nieudostępnionych dla ludzi;

potencjały (silne strony) miasta:

- wysokie dochody budżetu na 1 mieszkańca
- skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych
- objęcie terenu planami miejscowymi
- zielona pradolina w sercu miasta – obszar mało przekształcony

deficyty (słabe strony):

- zróżnicowanie warunków fizjograficznych powodujące brak spójności przestrzennej miasta,
- rzadkie zaludnienie, ekstensywne zagospodarowanie,
- marginalizacja Starówki,
- brak integracji przestrzennej miasta powodujący szereg barier w przemieszczaniu się ludzi
- powojenne osiedla blokowe – obszar coraz bardziej problemowy
- słabe dostosowanie przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami i niska jakość terenów publicznych, szczególnie na osiedlach najludniejszych (Czarków, Glinka), stanowiących obszary nagromadzenia instytucji publicznych

obserwowane trendy (które mogą stać się szansami w zależności od podejścia):

- coraz większa rola dobrego samopoczucia (well-being) i przyjaznego otoczenia w życiu ludzi
- rosnące zainteresowanie procesami klimatycznymi, ochroną środowiska
- rosnący do niemal 100% udział źródeł odnawialnych w produkcji ciepła na potrzeby miasta
- elementy jakościowe obrazu miasta („klimat”) są tak samo ważne, jak ilościowe, „twarde” (np. infrastruktura)
- możliwość zagospodarowania wyspy Pocijewe jako zwornika Starówki z Nowym Koninem.

Zarówno **wizja, misja**, jak i **cele strategiczne** zostały **wypracowane metodą partycypacyjną**, z udziałem mieszkańców miasta i innych interesariuszy rozwoju lokalnego. 650 osób uczestniczących **w 40 spotkaniach warsztatowych** poświęciło **3600 godzin pracy** pod okiem **37 ekspertów**. Efektem tych prac były **184 projekty i 527 pomysłów**, które zostały ujęte w **3 cele** odnoszące się do **3 filarów rozwoju** (Energia ludzi, Zielona energia i Zieleń w mieście) , **6 priorytetowych obszarów rozwoju i 62 kierunki**. Szczegółowe zestawienie zostało przedstawione w kolejnym rozdziale.

V. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Kierunki podejmowanych działań powinny prowadzić do osiągania celów strategicznych przez przełamywanie stwierdzonych w diagnozie barier, niwelowanie deficytów oraz wzmacnianie zidentyfikowanych potencjałów.

W sferze społecznej, w ramach celu I. Aktywne społeczeństwo podstawowymi problemami są:

- wysoce niekorzystne wskaźniki demograficzne, szczególnie odpływ ponad 500 mieszkańców rocznie, ale też starzenie się społeczeństwa
- częste deklarowanie przez mieszkańców, zwłaszcza młode pokolenie, braku bądź słabego związku z miastem i sceptyczne nastawienie do przyszłości Konina.

Źródłami potencjału miasta w tej dziedzinie to:

- rozwinięty sektor pozarządowy i współpraca z administracją,
- dobra oferta usług publicznych (jednak bez silnych produktów „flagowych”).

Wymiar gospodarczy realizuje cel II. Nowy profil gospodarki lokalnej. Ponieważ Konin znamionuje gorsza niż przeciętna pozycja w stawce porównywanych miast, z tendencją do pogarszania się, należy przełamać:

- wysokie „uzależnienie” lokalnej gospodarki od kompleksu górniczo-energetycznego przy braku realnych perspektyw utrzymania dotychczasowego sposobu funkcjonowania i konieczności głębokich przeobrażeń,

oraz zniwelować:

- pogarszające się relacje płacowe.

Jako źródła potencjału w dziedzinie gospodarki wspierające kierunki rozwoju wskazuje się:

- rozwój wyspecjalizowanego szkolnictwa (PWSZ, szkolnictwo zawodowe) i dostęp do kadr z wykształceniem technicznym,
- centralne położenie w Polsce, dużą paletę terenów inwestycyjnych,
- rosnące wskaźniki przedsiębiorczości (choć wskaźniki są nadal niskie w porównaniu do innych miast podobnej wielkości),
- możliwość rozwoju różnego rodzaju działalności (produkcji i magazynowania energii, produkcji przemysłowej, transportu i logistyki, usług, działalności twórczej).

Wymiar środowiskowo-przestrzenny realizuje cel III. Dobre miejsce życia i rozwoju.

Wskaźnik sytuacji Konina w sferze środowiskowej ukazuje pozycję wyraźnie gorszą aniżeli średnia w grupie jednak z wyraźną tendencją do poprawy stanu. Zidentyfikowane jako główny problem poważne obciążenie środowiska skutkami funkcjonowania górnictwa, energetyki i przemysłu (aczkolwiek z tendencją do poprawy) jest zasadniczo poza sferą decyzji lokalnego samorządu, choć rysują się perspektywy ustania tej sytuacji. Pozostaną jednak nagromadzone przez lata odpady, przekształcenia rzeźby terenu i wizerunek miasta kojarzony z wydobywaniem i spalaniem węgla oraz zanieczyszczeniem środowiska. Wizerunek ten, w dużej mierze niesłuszny, jest wciąż mocno utrwalony w świadomości samych mieszkańców Konina⁵.

Sferą, w której samorząd może mieć większy wpływ jest:

⁵ Por. badanie ex-ante przeprowadzone we wrześniu 2020 jako moment otwarcia realizacji Nowej Ścieżki Rozwoju

- słaby (jak dotąd) rozwój środków i infrastruktury transportu zrównoważonego.

Kluczowe potencjały w tej dziedzinie to:

- zielona pradolina w środku miasta i różnorodność krajobrazu,
- możliwość wykorzystania złóż wód geotermalnych o najlepszych parametrach w Polsce.

W wymiarze przestrzennym pierwszoplanowym problemem jest:

- brak spójności przestrzennej – miasto zdeintegrowane,

który jest jednocześnie powiązany z szansą, jaką jest:

- możliwość zagospodarowania wyspy Pocijewe jako zwornika Starego i Nowego Konina.

Kluczowym problemem w sferze inteligentnego zarządzania miastem (Smart City) jest słaby rozwój e-usług.

Jednocześnie, dzięki swojemu położeniu w stosunku do innych ośrodków, Konin jest miastem, z którego łatwo wyjechać.

W odpowiedzi na wskazane problemy i potencjały przewiduje się 62 kierunki działań uszeregowanych według 3 celów strategicznych, 3 filarów i 6 priorytetów. Kierunki te mają charakter horyzontalny, to znaczy ich realizacja będzie prowadzona na terenie całego miasta lub – w przypadku punktowej czy liniowej realizacji - całościowe oddziaływania (rezultaty) będą miały skalę ogólnomiejską.

Tabela 2. Cele strategiczne i kierunki działań.

CELE STRATEGICZNE	FILARY STRATEGII	PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU) I KIERUNKI DZIAŁAŃ
I. Pobudzić mieszkańców do działania	Energia ludzi	Energia społeczna 1.1. Tworzymy i rozwijamy miejsca pobudzające aktywność kulturalną i społeczną mieszkańców 1.2. Tworzymy programy aktywizujące mieszkańców 1.3. Włączamy młodych w tworzenie miasta 1.4. Włączamy seniorów w tworzenie miasta 1.5. Włączamy inne grupy społeczne w tworzenie miasta 1.6. Nawiązujemy współpracę ze szkołami, uczelniami włączając je w realizację działań na rzecz wspólnoty 1.7. Prowadzimy dialog społeczny z mieszkańcami, włączając ich w tworzenie miasta 1.8. Wspieramy i promujemy działania inicjowane przez mieszkańców uruchamiając wyobraźnię i wspólnotę myślenia o działaniach realizujących ideę miasta 1.9. Wspieramy i promujemy inicjatywy oparte na współpracy mieszkańców 1.10. Wdrażamy narzędzia promujące i ułatwiające podejmowanie aktywności i współpracy 1.11. Tworzymy programy pobudzające aktywność obywatelską 1.12. Otwieramy urząd na mieszkańców 1.13. Wspieramy i promujemy działania realizowane przez organizacje pozarządowe, zwiększając ich udział w realizacji działań w obszarach zgodnych ze strategią 1.14. Wspieramy i promujemy działania budujące poczucie tożsamości, identyfikacji i więzi z miastem 1.15. Wspieramy rozwój kultury żywej, krytycznej, dostępnej, sprzyjającej pożądanej zmianie społecznej, włączającej, współtworzonej, wychodzącej na ulice i wyciągającej mieszkańców w przestrzeń miasta

		1.16. Animujemy kulturę młodzieżową i dziecięcą sprzyjającą pożądanej zmianie społecznej 1.17. Wykorzystujemy potencjał Konina jako miasta postindustrialnego w kulturze 1.18. Tworzymy programy reintegrujące i wspierające dla dzieci, osób dorosłych i rodzin Wyzwalanie Kreatywności I Przedsiębiorczości 1.19. Wprowadzamy nowe metody nauczania formalnego i pozaformalnego na wszystkich szczeblach edukacji. Uczymy kompetencji miękkich. 1.20. Wprowadzamy narzędzia ułatwiające przeprowadzenie zmiany oraz integrujemy środowisko wokół idei nowej edukacji 1.21. Wprowadzamy programy kształtujące prawidłowe postawy i metody wychowawcze oparte na szacunku, empatii i komunikacji bez przemocy oraz zapewniające wychowanie w bezpiecznym i przyjaznym otoczeniu 1.22. Rozwijamy talenty i kreatywne pasje poza szkołą 1.23. Tworzymy wyspecjalizowane kierunki nauczania na potrzeby pracodawców i nowoczesnej gospodarki 1.24. Wprowadzamy programy dla utalentowanej młodzieży i osób dorosłych zachęcające do pozostania, odwiedzenia lub zamieszkania w Koninie 1.25. Prowadzimy promocję edukacji zawodowej oraz udostępniamy narzędzia i zasoby ułatwiające wybór dalszej edukacji i drogi zawodowej. Tworzymy platformy kontaktu pomiędzy firmami poszukującymi pracowników a absolwentami szkół. 1.26. Tworzymy warunki do podejmowania aktywności zawodowej 1.27. Aktywizujemy i wspieramy rozwój kompetencji liderów - liderów samorządu i społeczności lokalnych, biznesmenów, studentów, uczniów szkół średnich, uczniów szkół podstawowych 1.28. Aktywizujemy i wspieramy właścicieli małych biznesów w rozwoju, zwiększając ich konkurencyjność oraz udział w realizacji działań w obszarach zgodnych ze strategią 1.29. Tworzymy warunki do sieciowania oraz nawiązywania współpracy międzysektorowej. Łączymy ludzi wokół ważnych dla nich tematów. 1.30. Rozwijamy nowoczesne, kreatywne i przyjazne przestrzenie do nauki i do rozwoju biznesu.
--	--	--

		1.31. Tworzymy warunki do rozkwitu małego biznesu na konińskiej Starówce w ramach programu "Rewitalizacja Konińskiej Starówki"
II. Transformować źródła bogactwa miasta	Zielona energia	Nowe Źródła Energii i Biznesu 2.1. Inwestujemy w nowe źródła energii odnawialnej i rozwijamy istniejące 2.2. Budujemy programy i partnerstwa zwiększające potencjał transformacji. Angażujemy mieszkańców, przedsiębiorców, instytucje w transformację energetyczną 2.3. Tworzymy programy przyciągania inwestycji, w tym związanych z wytwarzaniem energii oraz branżami powiązanymi. Prowadzimy promocję gospodarczą miasta i terenów inwestycyjnych: 2.4. Tworzymy miejsca wspierające rozwój innowacji, wykorzystujące istniejący potencjał wiedzy w dziedzinie energetyki i rozwój nowej technologii 2.5. Tworzymy programy przyciągania inwestycji związanych z logistyką. Przyciągamy branżę kreatywną i nowoczesne usługi biznesowe 2.6. Promujemy i pomagamy w rozwoju lokalnych ekologicznych produktów, lokalnych wytworów, smaków, kulinariów. Budujemy partnerstwa międzysektorowe zwiększające wykorzystanie lokalnych bogactw. Pozyskujemy i dystrybuujemy środki na ich rozwój 2.7. Zwiększamy zdolność własną do pozyskiwania funduszy Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura 2.8. Rozwijamy ofertę autobusów elektrycznych, hybrydowych i wodorowych 2.9. Inwestujemy w alternatywne środki transportu 2.10. Tworzymy zintegrowany system poruszania się po mieście, nakierowany na podniesienie jakości życia w mieście oraz obniżenie wpływu transportu na środowisko. 2.11. Realizujemy inwestycje i rozwijamy programy zwiększające wykorzystanie alternatywnych środków transportu i zbiorowej komunikacji 2.12. Budujemy w technologiach pasywnych oraz stosujemy proekologiczne rozwiązania - budynki mieszkaniowe, użyteczności publicznej, przestrzeń miejska

		2.13. Modernizujemy systemy grzewcze oraz izolacje w istniejących budynkach. Przebudowujemy sieci i systemy ciepłownicze. 2.14. Rozwijamy recykling odpadów oraz zagospodarowanie wody deszczowej
III. Stworzyć warunki do dobrego życia	Zieleń w mieście	Zdrowy Styl Życia 3.1. Angażujemy mieszkańców w inicjatywy proekologiczne. Prowadzimy edukację ekologiczną 3.2. Promujemy aktywność fizyczną 3.3. Dbamy o zdrowie publiczne 3.4. Zwiększamy powierzchnie terenów zielonych w zabudowie miejskiej, przeciwdziałamy wyspom ciepła. Tworzymy zielone strefy miejskie. 3.5. Dbamy o bioróżnorodność w mieście. Miasto przyjazne dla zwierząt. 3.6. Wprowadzamy standardy i dbamy o zieleń w mieście. Przestrzeń dla Ludzi 3.7. Wprowadzamy ład przestrzenny, poprawiamy estetykę i czystość ulic 3.8. Realizujemy i wspieramy inicjatywy upiększające miasto, włączające zieleń w dużą i małą architekturę oraz zmniejszające negatywne skutki transportu w mieście. Układami zieleni regulujemy sylwetkę miasta. 3.9. Włączamy mieszkańców w projektowanie przestrzeni miejskiej 3.10. Rewitalizujemy i tworzymy podwórka miejskie jako miejsca aktywności, spotkań i lokalnej tożsamości 3.11. Łączymy podwórka miejskie i miejsca rekreacji, kultury i sportu siecią pieszej i alternatywnej komunikacji 3.12. Tworzymy i wspieramy rozwój szlaków turystycznych 3.13. Zagospodarowujemy przestrzeń nad rzeką i jeziorami, ożywiamy kulturę wodną, rozwijamy infrastrukturę 3.14. Rozwijamy miejsca i infrastrukturę rekreacyjną, kulturalną i sportową na obecnych i odzyskanych zasobach naturalnych

		3.15. Prowadzimy promocję sposobów spędzania czasu wolnego w mieście wśród mieszkańców i turystów. Udostępniamy narzędzia ułatwiające spędzanie czasu w mieście. Prowadzimy promocję turystyczną. 3.16. Tworzymy i dostosowujemy przestrzeń do potrzeb różnych grup społecznych, uwzględniając bezpieczeństwo oraz specyficzne potrzeby m.in. dzieci, młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami. Dbamy o bezpieczeństwo. 3.17. Rewitalizujemy ważne części miasta zachowując charakter podkreślający unikalną tożsamość miejsc i miasta jako całości.
--	--	---

Źródło: opracowanie własne

VI. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W rozumieniu ogólnym tego słowa monitoring (monitorowanie) pochodzi z łac. monitor - ostrzegający. Charakteryzuje się stałą obserwacją, kontrolowaniem oraz nadzorem czegoś. Z języka angielskiego oznacza obserwowanie zjawisk oraz procesów, ostrzeganie, sterowanie czy też kontrolowanie. Określenie to pochodzi także od procesów i zjawisk powiązanych z funkcjonowaniem organizacji. Monitoring nie tylko "prześwietla" i "przegląda" organizację, ale też sygnalizuje wszelkie niebezpieczeństwa oraz zagrożenia, które mogą się pojawić, znacząc konsekwencje dotychczasowej pracy oraz brak korekt w strategii oraz w funkcjonowaniu organizacji. Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu dochodzenia do wyznaczonych celów, a także poziomowi ich osiągnięcia.

Celem prawidłowo prowadzonego monitoringu jest systemowe i systematyczne zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych opisujących postęp i efekty realizacji Planu Rozwoju Lokalnego. Tak rozumiany monitoring będzie także spełniał rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. W monitorowaniu brać winny udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie strategii.

W strategii określa się oczekiwane rezultaty zaplanowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Wskaźniki rezultatu wskazują zmiany - weryfikowalne i mierzalne - jakie zaszły w funkcjonowaniu miasta, wyposażeniu, jakości życia mieszkańców i środowiska. Są to bezpośrednie, mierzalne i materialne (najczęściej) efekty powstawania produktów, a więc mają charakter pośredni, wynikają z zastosowania, wdrożenia powstałych produktów (przykładowo projektem rozwoju infrastruktury drogowej jest powstanie drogi, a rezultatem – ruch, a najlepiej szersze oddziaływanie – poprawa płynności ruchu, skrócenie czasu dojazdu).

Celem monitorowania realizacji strategii jest ocena osiągniętych rezultatów, postępu we wdrażaniu postulowanych założeń, identyfikacja opóźnień lub nieprawidłowości w realizacji przedsięwzięć i działań oraz, na podstawie zdiagnozowanych wniosków, rekomendowanie ewentualnych zmian czy działań naprawczych.

Etapy procesu monitorowania strategii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Etapy procesu wdrażania i monitorowania strategii.

ETAP	ZADANIA	WYNIKI I PROCEDURY
Zbieranie danych i informacji	Zbieranie danych statystycznych	Materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen
Analiza danych i informacji	Uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych oraz ich archiwizacja	Materiał służący przygotowaniu raportów
Przygotowywanie raportów	Zestawienie otrzymanych danych w raporty	Roczne raporty

Ocena wyników	Ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami	Określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów strategii
---------------	--	---

Źródło: opracowanie własne

Monitoring realizacji Nowej Ścieżki Rozwoju odbywać się będzie za pomocą wprowadzonego [Zarządzeniem Prezydenta Miasta Konina nr 103/2021](#) elektronicznego Systemu Koordynacji Strategii znajdującego się na platformie online pod adresem www.sks.konin.eu (Platforma SKS).

W poniższej tabeli do poszczególnych zmian przypisane zostały rezultaty, jakie miasto chce osiągnąć, wdrażając strategię, konkretne, mierzalne wskaźniki, za pomocą których rezultaty mają być weryfikowane, miary wskaźników oraz oczekiwane kierunki zmian zjawisk w przypadkach działań, które polegają na kontynuacji kierunków czy rozwoju dotychczasowej oferty.

Rezultaty działań zostają określone na poziomie priorytetów strategii (obszarów rozwojowych), ponieważ poszczególne działania strategiczne, realizowane przez przedsięwzięcia Nowej Ścieżki Rozwoju, mogą realizować jednocześnie kilka kierunków. Niektóre ze wskaźników zostały zaczerpnięte ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych 2014-2020 (adnotacja WLWK).

Tabela 4. . Rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Energia społeczna	Zwiększenie powierzchni obiektów, które zostały przystosowane do pełnienia funkcji kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych	Liczba użytkowników odnowionych przestrzeni	liczba
	Zwiększenie oferty zajęć dla seniorów	Liczba osób korzystających z klubów / domów seniora	liczba /wzrost
		Liczba seniorów objętych programem / działaniami programu	liczba /wzrost
		Liczba osób korzystających z udostępnionych obiektów	liczba
	Zwiększenie liczby placówek oświatowych objętych zmianami	Liczba osób zaangażowanych w działania kreatywne	liczba
	Większy zakres świadczonych usług opiekuńczych	Liczba osób objętych wsparciem / Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	liczba /wzrost
	Zwiększenie liczby placówek oświatowych objętych zmianami	Liczba osób zaangażowanych w działania kreatywne	liczba
	Zwiększenie liczby nowych procedur dot. partycypacji społecznej	Liczba osób korzystających z platformy do komunikacji	liczba

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Energia społeczna	Lepsza dostępność budynków administracji publicznej	Zadowolenie klientów	% / poprawa (badania opinii)
	Większa liczba osób korzystających z e-usług Miasta	Liczba osób korzystających z e-usług Miasta	liczba / wzrost
	Zwiększenie liczby form komunikacji z mieszkańcami	Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego (WLWK)	liczba
	Większy udział środków wydatkowanych w ramach grantów	Kwota wydatkowanych środków	zł
	Większa liczba uczestników imprez kulturalnych	Liczba uczestników imprez kulturalnych	liczba / wzrost
	Zwiększenie liczby inicjatyw lokalnych realizowanych z NGO	Liczba uczestników inicjatyw lokalnych	liczba / wzrost
Wyzwalanie Kreatywności i Przedsiębiorczości	Zwiększenie liczby nowych metod nauczania	Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje (WLWK)	liczba
	Zwiększenie liczby zmian w myśl idei nowej edukacji	Liczba uczniów korzystających ze zmian w edukacji	liczba

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Wyzwalanie Kreatywności i Przedsiębiorczości	Zwiększenie liczby placówek oświatowych objętych zmianami	Liczba osób zaangażowanych w działania kreatywne	liczba
	Większy zakres możliwości nauki na poziomie ponadpodstawowym	Liczba nowoutworzonych / nowych kierunków kształcenia / Liczba osób kształcących się na nowych kierunkach	liczba
	Zwiększenie liczby uczestników cykli spotkań w ramach szkoły liderów	Liczba przeprowadzonych cykli szkoleń w ramach szkoły liderów	liczba
	Zwiększenie liczby klastrów oraz innych powizań formalnych	Liczba wspartych podmiotów	liczba
	Liczba gmin współpracująca z Centrum Współpracy Międzygminnej		liczba
	Liczba modelowych rozwiązań rewitalizacyjnych	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach (WLWK)	liczba
Nowe Źródła Energii i Biznesu	Zwiększenie produkcji energii cieplnej ze źródła OZE	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (WLWK)	MWh/rok
	Lepszy sposób zagospodarowania osadów ściekowych	Wzrost masy zagospodarowanych osadów ściekowych	Mg (tona)

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Nowe Źródła Energii i Biznesu	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (WLWK)	MWh/rok
	Zwiększenie liczby działających klastrów energii	Rozwój Klastra Energii "Zielona Energia Konin" - Liczba podmiotów działających w klastrze / Liczba nowych/udoskonalonych produktów powstałych we wspartym klastrze (WLWK)	liczba
	Szersza promocja marki Wielkopolska Dolina Energii	Liczba odbiorców działań promocyjno-informacyjnych	liczba
	Zwiększenie liczby spotkań, webinarów popularyzujących technologie wodorowe	Liczba wypracowanych stanowisk, porozumień w ramach Wielkopolskiej Platformy Wodorowej	liczba
	Zwiększenie liczby działań wspierających proces transformacji energetycznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z programu	liczba
	Większa suma zaangażowanych środków	Liczba zaangażowanych partnerów	
	Zwiększenie długości sieci ciepłowniczej dystrybucyjnej	Liczba nowych odbiorców energii cieplnej/ciepła	liczba

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Nowe Źródła Energii i Biznesu	Wzrost powierzchni terenów kompleksowo uzbrojonych	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (WLWK)	liczba
	Zwiększenie liczby wybudowanych systemów zagospodarowania wód opadowych z kanalizacji deszczowej	Objętość retencjonowanej wody (WLWK)	m ³
	Zwiększenie powierzchni użytkowej wybudowanych Parków Przemysłowo Technologicznych / rozbudowa	Miejsca pracy utworzone we wspieranych przedsiębiorstwach	liczba
	Zwiększenie powierzchni użytkowej terminali intermodalnych / rozbudowa	Zdolność przeładunkowa terminali	Mg (tona)
	Zwiększenie liczby inicjatyw realizowanych z NGO dot. produktów lokalnych i dziedzictwa	Liczba inicjatyw	liczba
Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura	Zwiększenie liczby zakupionych autobusów zeroemisyjnych	Udział taboru zeroemisyjnego w komunikacji miejskiej	%
	Większa dostępność tras rowerowych	Wielkość ruchu rowerowego	pomiar w punkcie (licznik lub okresowy pomiar wizualny)
	Liczba rozbudowanych systemów alternatywnego transportu miejskiego (rowery, hulajnogi)	Liczba obiektów infrastruktury rowerowej	liczba

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura	Liczba systemów wchodząca w skład Planu	Liczba osób korzystających z infrastruktury	
	Zwiększenie liczby systemów zarządzania ruchem drogowym	Liczba skrzyżowań włączonych do systemu	liczba
	Zwiększenie liczby nowych przystanków zbiorowej komunikacji miejskiej (liczba nowych wiat przystankowych)	Udział zmodernizowanych, dostępnych przystanków	%
	Dogodniejsze połączenia komunikacyjne w ramach miasta	Krótszy średni czas dojazdu lub skrócenie odległości	minuta lub km
	Wzrost możliwości obsługi taboru zeroemisyjnego	liczba możliwych ładowań w jednostce czasu / moc ładowarek	liczba / kW
	Większe możliwości obsługi pojazdów zeroemisyjnych	Łączna moc stacji ładowania	kW
	Zwiększenie ilości działań w ramach programu "Efektywne i niskoemisyjne budownictwo"	Liczba osób korzystających z programu	liczba
	Większa oferta mieszkań dostępnych	Powierzchnia nowo oddanych lokali/liczba osób zamieszkujących wybudowane lokale	m ² / liczba

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura	Zwiększenie liczby budynków użyteczności publicznej poddanych modernizacji energetycznej	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (WLWK)	
	Niższa emisja z zasobów komunalnych	Wielkość ograniczenia emisji	tony równoważnika CO2/rok
	Większy komfort zamieszkania w komunalnych zasobach mieszkaniowych	Liczba osób zamieszkujących budynki objęte modernizacją	liczba
	Zwiększenie udziału budynków publicznych poddanych modernizacji energetycznej	Liczba / powierzchnia / kubatura budynków użyteczności publicznej poddana modernizacji energetycznej	liczba / m ² / m ³
	Większa oszczędność ciepła	Udział zmodernizowanych sieci ciepłowniczych	% długości
	Długość wybudowanej / zmodernizowanej sieci ciepłowniczej	Wzrost liczby odbiorców korzystających ze zmodernizowanych sieci ciepłowniczych	liczba
	Większa liczba udzielonych dotacji na budowę instalacji do retencjonowania wody opadowej	Objętość retencjonowanej wody (WLWK)	m ³

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Zdrowy Styl Życia	Zwiększenie liczby zrealizowanych działań w zakresie edukacji ekologicznej (szkolenia, warsztaty, konkursy)	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (WLWK)	liczba osób / odston
	Zwiększenie stopnia wyposażenia szkół w sprzęt do prowadzenia edukacji ekologicznej	Liczba uczniów lub studentów korzystających z infrastruktury dydaktycznej objętej wsparciem (WLWK)	liczba
	Liczba działań wchodzących w skład opracowanych programów dot. rozwoju sportu i rekreacji	Liczba instytucji zaangażowanych w realizację zadań	liczba
	Większe zaangażowanie lokalnej społeczności w zakresie sportów miejskich	Liczba osób biorących udział w inicjatywach / projektach dot. sportów miejskich	liczba
	Większa atrakcyjność publicznych terenów zieleni	Liczba osób odwiedzających Park	liczba (okresowy pomiar wizualny)
	Większa atrakcyjność publicznych terenów zieleni	Zadowolenie mieszkańców	% w badaniach opinii
	Większa atrakcyjność przyrodnicza podwórek	Zadowolenie mieszkańców	% w badaniach opinii

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Zdrowy Styl Życia	Liczba działań wchodzących w skład opracowanego Plan Adaptacji do zmian Klimatu		liczba
Przestrzeń dla Ludzi	Liczba działań wchodzących w skład opracowanego programu dot. zielonej przestrzeni miejskiej	Liczba zaangażowanych podmiotów w realizacji działań	liczba
	Większa atrakcyjność przyrodnicza podwórek	Zadowolenie mieszkańców	% w badaniach opinii
	Liczba wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych miejsc umożliwiających wspólną aktywność mieszkańców, spędzanie wolnego czasu i rozwój zainteresowań	Zadowolenie mieszkańców	% w badaniach opinii
	Zwiększenie powierzchni utworzonych/zrewitalizowanych terenów zieleni	Zadowolenie mieszkańców	% w badaniach opinii
	Lepsze powiązanie Starego i Nowego Konina dzięki kładce nad Kanałem Ulgi	Liczba osób korzystających z nowego rozwiązania komunikacyjnego	liczba (okresowy pomiar wizualny)
	Zwiększenie liczby szlaków - obiektów i przestrzeni, którym nadano nowe funkcje rekreacyjne, turystyczne i edukacyjne	Liczba osób korzystających	liczba (okresowy pomiar wizualny)

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Przestrzeń dla Ludzi	Większa liczba utworzonych plaż miejskich	liczba osób korzystających z plaż miejskich	liczba
	Większa liczba wybudowanych lub zmodernizowanych kompleksowych i nowoczesnych baz szkoleniowych dla adeptów i miłośników żeglarstwa	Liczba osób korzystających / liczba wypożyczeń sprzętu	liczba
	Większa liczba wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych miejsc umożliwiających wspólną aktywność mieszkańców, spędzanie wolnego czasu i rozwój zainteresowań	powierzchnia gruntów zrekultywowanych przeznaczonych na tereny zielone	ha
	Większa liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych i infrastruktury czasu wolnego	Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych na zmodernizowanych obiektach	liczba / wzrost
	Lepsza dostępność do obiektów sportowych dla dzieci i młodzieży	Liczba osób korzystających	liczba / wzrost
	Lepsza dostępność do obiektów sportowo - rekreacyjnych i infrastruktury czasu wolnego	Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych na zmodernizowanych obiektach	liczba / wzrost

PRIORYTETY (OBSZARY ROZWOJU)	REZULTATY	WSKAŹNIKI REZULTATU	JEDNOSTKI POMIARU / KIERUNKI ZMIAN
Przestrzeń dla Ludzi	Liczba powstałych aplikacji mobilnych dotyczących dostępności przestrzeni miejskiej	Liczba użytkowników nowych publicznych usług i aplikacji cyfrowych	liczba
	Większa liczba nowoczesnych systemów monitorowania miasta i systemów ostrzegania i alarmowania mieszkańców miasta	Obszar objęty nowoczesnymi systemami bezpieczeństwa	ha
	Poszerzona / atrakcyjniejsza oferta kulturalna wydarzeń w plenerze	Liczba wydarzeń (uczestników wydarzeń) w zmodernizowanych obiektach	liczba / wzrost

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów UM w Koninie

VII. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Rolą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej jest przestrzenne wskazanie ustaleń i kierunków rozwoju określonych przez strategię – model można nazwać graficznym zobrazowaniem wizji miasta. Z uwagi na zasadność określania trwałej, długookresowej wizji jako nadrzędnego celu strategii (mimo zmienności uwarunkowań) a także cechę przestrzeni jaką jest opór, inercyjność, horyzont czasowy modelu należy określić na 25-30 lat. Cele przestrzenne mają bowiem z zasady charakter długookresowy.

Włączenie modeli struktury funkcjonalno-przestrzennej było elementem integracji planowania zintensyfikowanej przez przyjęcie na poziomie ogólnopolskim [Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju](#). Model ma być ramą dla prowadzenia procesów rozwojowych na danym terytorium przez różnych interesariuszy rozwoju: rząd, władze samorządowe, potencjalnych inwestorów, właścicieli nieruchomości⁶. Wskazanie przestrzennego wymiaru planowanych interwencji ma podstawowe znaczenie. Przestrzeń to bowiem kluczowe znaczenie jako uwarunkowanie procesów rozwojowych w dziedzinie społecznej, gospodarczej. Z drugiej strony wprowadzane zmiany oddziałują na przestrzeń i przez to, na zasadzie sprzężeń zwrotnych, zmieniają się uwarunkowania kolejnych działań rozwojowych. Ostatecznie procesy te oddziałują na warunki życia ludzi.

Podstawą prawną dla modeli jest znowelizowana w 2020 r. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1057).

Model odnosi się do całej treści strategii. Ma obrazować rozwój w perspektywie realizacji średniookresowych celów rozwojowych strategii w przestrzeni oraz w kontekście potencjalnych przeobrażeń przestrzeni w odpowiedzi na megatrendy i długoterminowe wyzwania rozwojowe.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej prezentuje pożądane kierunki rozwoju przestrzennego określonego terytorium/obszaru w danym horyzoncie czasowym. Przedstawia on zmiany, jakie powinny zaistnieć w przestrzeni, by zrealizować wyznaczone cele strategiczne oraz osiągnąć efekty tych celów⁷.

Wiedza o właściwościach przestrzeni miasta pozwala na odpowiednie określenie zakresu ewentualnych zmian strategii, zmian katalogu działań, wprowadzania nowych – w zakresie, w jakim mają kontekst przestrzenny.

Z uwagi na syntetyczny i wizyjny charakter modelu uwaga będzie skoncentrowana szczególnie na stanie docelowym - realizacji wizji i celów oraz kierunków rozwoju miasta w wymiarze przestrzennym, przy dość syntetycznym opisie stanu zastanego.

Opis istniejącej struktury miasta oparty został o opracowanie G. Romana (2020)⁸. Przebiegający kilka stuleci, powolny, równomierny rozwój przestrzenny Konina zaburzony został po zakończeniu II wojny światowej. Ogromne inwestycje związane z budową kompleksu paliwowo-energetycznego (kopalnie węgla i elektrownie) doprowadziły do ukształtowania się nowego miasta obok funkcjonującego od kilku stuleci starego Konina. I choć osią nowego miasta stała się istniejąca już od okresu międzywojennego linia kolejowa Poznań – Konin – Warszawa to powstało ono w rzeczywistej izolacji od starego układu urbanistycznego, w dużej mierze w oparciu o włączane w granice miasta tereny wiejskie zabudowywane osiedlami z wielkiej płyty. Funkcjonujące obok siebie miasta rozwijały się według odmiennych trajektorii. Stary Konin powoli pogrążał się w atrofii, tracąc kolejne funkcje na rzecz dynamicznej północnej części miasta. Nowy Konin zanurzony w sukcesie socjalistycznej

⁶ Modele struktury funkcjonalno-przestrzennej w strategiach rozwoju, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Departament Strategii, maj 2020.

⁷ Modele struktury... 2020.

⁸ G. Roman, Konin. Ład przestrzenny i architektura miasta w dobie zmiany, 2020

gospodarki rozrastał się o kolejne przestrzenie (wsie, pola i lasy), każdorazowo jednak w innym kierunku niż stare założenie urbanistyczne, z uwagi na kierunek ekspansji kopalni. Prowadziło to do lokalizacji nowych inwestycji jedynie po północnej stronie Warty. W ten sposób powstał Nowy Konin, który zaczął pełnić funkcję centrum. Tam powstały: dworzec PKP, Koniński Dom Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, nowe obiekty edukacyjne, biblioteka, szpital, itd. Tym samym, nowopowstałe osiedla „odcięły się” od historycznego centrum. W efekcie, Konin uzyskał rozciągniętą, południkową strukturę z bardzo niskim poziomem zabudowy powierzchni miasta (jedynie 18 % powierzchni miasta jest zabudowane) i stosunkowo niska gęstością zaludnienia.

Rozbudowa Konina na północy spowodowała fizyczny i funkcjonalny podział miasta, stara część nie została należycie połączona z nowymi realizacjami mieszkalnymi i przemysłowymi. Wpłynęło to niekorzystnie na strukturę funkcjonalno – przestrzenną miasta – powstały w zasadzie dwa niezależne od siebie ośrodki miejskie. Ten stan rzeczy utrzymuje się w dużej mierze do dziś. Konińska Starówka nie odgrywa w wystarczająco takiej roli, jaka jest przypisana zazwyczaj podobnym częściom miast.

Układ terenów zainwestowania miejskiego powstały w wyniku socjalistycznej industrializacji to pasmo o południkowej orientacji, wiążące naprzemiennie obszary mieszkaniowe z terenami o dominacji aktywności gospodarczej i dominacji elementów środowiskowych (dolina Warty oraz ciąg jezior konińskich). Jego osią jest droga krajowa nr 25. Jego długość wynosi ponad 16 km, przy szerokości dochodzącej do 9 km. Ze względu na znaczną powierzchnię miasta, relacja powierzchni zainwestowanych do pozostałych jest zdecydowanie niekorzystna (co pokazuje wskaźnik gęstości zaludnienia w granicach administracyjnych miasta).

Mimo to Konin posiada czytelną strukturę przestrzenną. Wynika to z kilku powodów:

- lokalizacji nowych elementów w układach zamkniętych, w pewnym oddaleniu od powstałej wcześniej zabudowy ale i w pewnym oddaleniu od siebie;
- podziału miasta na Konin lewobrzeżny (miasto historyczne) i prawobrzeżny (miasto komunistyczne);
- ekstensywnie zlokalizowanych zakładów przemysłowych wraz z ustalonymi znacznymi strefami ochrony sanitarnej;
- ograniczeń wynikających z cech środowiska przyrodniczego, szczególnie rzeźby terenu, budowy geologicznej i warunków gruntowo-wodnych.

W układzie funkcjonalno –przestrzennym Konina dominują:

- na północy przemysł uciążliwy, mieszkalnictwo jednorodzinne (wsie o średniowiecznej często metryce) oraz rekreacja;
- w centralnej części rozdzielonej torami linii kolejowej:
 - na północ od linii kolejowej Poznań – Warszawa - przemysł nieuciążliwy, składy, usługi i mieszkalnictwo;
 - na południe od linii kolejowej do rzeki Warty - mieszkalnictwo wielorodzinne i przemysł nieuciążliwy;
- na południu (na południe od rzeki Warty) mieszkalnictwo, przemysł nieuciążliwy oraz osiedla jednorodzinne.

Elementami dzielącymi te struktury są uszeregowane równoleżnikowo elementy krajobrazowe i przyrodnicze: skarpa Wysoczyzny Tureckiej (krawędź doliny Warty), tereny łąkowe starorzecza Warty (reliktem tego jest kanał Topiec – Powa), koryto Warty, skarpa Wysoczyzny Kleczewskiej, antropogenne tereny wyrobisk poeksploatacyjnych odkrywek Morzysław i Gośławice, rynna jezior Gośławskiego, Pątnowskiego i Licheńskiego.

Charakterystycznym dla układu miasta jest skoncentrowanie zdecydowanej większości mieszkańców (80 % populacji) w strefie zamieszkiwania obejmującej osiedla: Stare Miasto i Przydziałki na południe

od rzeki i osiedla: Nowy Dwór, Chorzeń, Czarków i Glinka na północ od rzeki. Rozdzielone dolina Warty o szerokość około 2 km, z dużą wyspą Pocijewo na środku (ponad 90 ha).

Podstawowym wyzwaniem o charakterze przestrzennym jest:

- brak spójności przestrzennej – miasto zdeintegrowane

jest jednocześnie powiązany z szansą, jaką jest:

- możliwość zagospodarowania wyspy Pocijewo jako zwornika Starego i Nowego Konina

Średnio zainwestowana wyspa nie stanowi elementu integrującego obie części miasta i nie sprzyja likwidacji powstałych w toku rozwoju problemów:

- wzajemnej konkurencyjności obu układów zamieszkiwania,
- braku równowagi demograficznej pomiędzy obu częściami miasta (75% zamieszkujących Konin prawobrzeżny i 25% Konin lewobrzeżny),
- trudności w prowadzenie spójnej polityki przestrzennej służącej interesowi całego miasta,
- utrudnień w podejmowanie jednoznacznych decyzji planistycznych,
- komplikacji związanych z lokalizacją instytucji publicznych.

Ukształtowanie się dwu niezależnych części miasta o zdecydowanie różnym charakterze zamieszkiwania: historyczna Starówka – miasto o genezie średniowiecznej, ukształtowane ostatecznie w XIX wieku z zabudową pierzejową (kamienice) w centrum i willową na obrzeżach oraz Nowe Miasto zabudowane modernistycznymi osiedlami wielorodzinnej o dużej intensywności zamieszkiwania z szerokimi ulicami, doprowadziło do zachowania układu i charakteru południowej historycznego centrum. Dzięki temu nie ma konfliktu przestrzennego na styku zabudowy śródmiejskiej i osiedlowej.

Podjęte w ostatnich latach działania na rzecz odbudowy znaczenia i pozycji konińskiej Starówki przyniosły już szereg pozytywnych efektów. W szczególności nastąpiła integracja przestrzenna i funkcjonalna tej części miasta, zdecydowanej poprawie uległa jakość przestrzeni publicznej, nastąpiła radykalna poprawa infrastruktury technicznej, w tym poprawa efektywności energetycznej poszczególnych obiektów. Trwające remonty i modernizacje kamienic i innych obiektów zabytkowych odbudowują urok i potencjał gospodarczy tej części miasta. Dzięki dobremu powiązaniu tych prac z przebudową Mostu Toruńskiego oraz z rozpoczętymi już w 2010 roku pracami związanymi z budową Bulwaru Nadwarciańskiego osiągnięto efekt synergii. Powstała promenada spacerowa oraz tarasy widokowe tworzą wspólną ramę dla zabytków i atrakcji Starówki. Te znaczące inwestycje nadal nie przełamały jednak podziału miasta na dwie odległe od siebie części. Nie przełamały tego podziału również usprawnienia komunikacyjne. Kluczem do dalszej poprawy sytuacji (pełnej integracji miasta) są decyzje dotyczące Przedmieścia Słupeckiego, tj. Wyspy Pocijewo.

Brak ciągłości struktury miasta występuje również poza centrum, potęgowany przez:

- przebiegające trasy komunikacji tranzytowej drogowej i kolejowej,
- szeroko prowadzone pasma linii energetycznych,
- znaczne rozciągnięcie strefy mieszkaniowej prawobrzeżnej miasta zlokalizowanej pomiędzy doliną Warty i torami kolejowymi (na długości 9 km i szerokości ok. 1 km) przy słabości wewnątrzmiastowych przepraw mostowych przez Wartę,
- nakładanie się miejskiego układu komunikacyjnego na przebieg i skrzyżowania dróg DK 92 i DK 25,
- liczne progi rozwojowe, związane głównie ze sferą przyrodniczą oraz funkcjonalną związanymi z lokalizacją układu miejskiego.

Poza istniejącą zabudową oraz elementami środowiska przyrodniczego na ład przestrzenny miasta wpływa wiele innych elementów zagospodarowania terenu. Jednym z najpoważniejszych jest

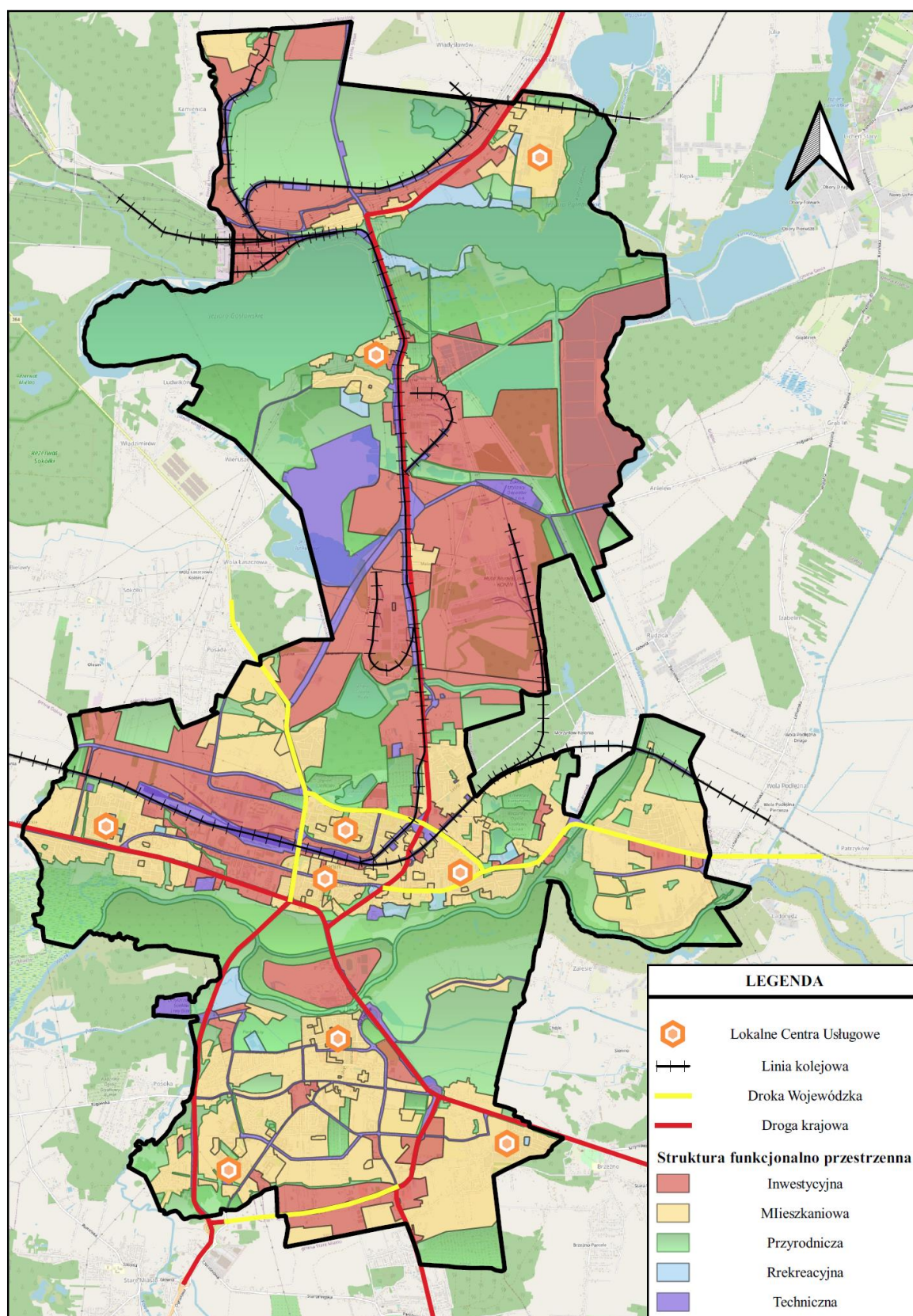
prowadzona polityka przestrzenna określona w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Konina, a materializowana przy pomocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydawanych decyzjach budowlanych.

Ujmując tak zarysowany obraz miasta w ramy modelu, który stanowi z zasady pewną generalizację, można wyróżnić 5 zasadniczych kategorii użytkowania terenu, stanowiących strefy funkcjonalno-przestrzenne:

- strefy mieszkaniowe,
- strefy inwestycyjne,
- strefy rekreacyjne,
- strefy przyrodnicze,
- strefy techniczne.

Przestrzenny rozkład poszczególnych stref został przedstawiony na rysunku 9., a charakterystyka dokonana w [Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Konina](#).

Rysunek 10. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta Konina.



Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Konina.

W ramach poszczególnych stref mieszkaniowych na terenie największych dzielnic (osiedli⁹) Konina ukształtowały się centra dzielnicowe w formie ciągów (ulic, placów, rynków) skupiających placówki handlowe i usługowe, wyposażonych także w placówki użyteczności publicznej (urzędy, placówki oświaty, ochrony zdrowia), z dobrym dostępem do komunikacji zbiorowej.

Skupienia takie, które w dalszej części będą nazywane lokalnymi centrami usługowymi (LCU)¹⁰ można wskazać na:

- Starówce, której oś stanowi ciąg ulic 3 Maja i Wiosny Ludów,
- Czarkowie, gdzie osnowę stanowią przecinające się ulice: Dworcowa i Al. 1 Maja, a także ul. F. Chopina i pasaż biegnący w kierunku III LO na Zatorzu,
- Glince, umownie wokół skrzyżowania ul. Kard. St. Wyszyńskiego i Przyjaźni.

Są to jednak osiedla, które można nazwać kompletnymi, a więc regularnie nasyconymi placówkami handlu, usług, użyteczności publicznej, skwerami i placami umożliwiającymi kontakty społeczne, obiektami sportu i rekreacji, a także oplecione siecią komunikacji publicznej. Dzielnice takie zapewniają znacznej większości osób zainteresowanych dotarcie do miejsc zaspokajających poszczególne kategorie potrzeb życiowych w ciągu 15 minut w dowolny sposób, a więc stanowią elementy miasta 15-minutowego¹¹.

Pierwsze dwa wskazane centra usługowe (Starówka i Czarków w okolicy ulic Dworcowej i 1 Maja) mają również znaczenie ponadlokalne i subregionalne z uwagi na koncentrację instytucji publicznych i specjalistycznych placówek usługowych.

Pozostałe części Konina z uwagi na fizjonomię miasta to zespoły mniejsze ludnościowo i mniej lub bardziej oddzielone i oddalone od powyżej opisanych.

Jak wspomniano wcześniej, model struktury funkcjonalno-przestrzennej odnosi się do treści całej strategii, nadając dokumentowi stosowny wymiar przestrzenny i ma przede wszystkim ukierunkowanie docelowe, stąd logiczną kontynuacją powyższego opisu są ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej (dotyczące skali całego miasta – zawarte w rozdziale VIII), uwzględnienie działań w odniesieniu do obszarów strategicznej interwencji określonych w strategii rozwoju województwa (zdefiniowanych przestrzennie – w rozdz. IX) oraz Zakres planowanych działań w odniesieniu do obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla miasta w rozdz. X, stanowiący określenie postulatów dotyczących stanu docelowego w odniesieniu do konkretnych, wskazanych części miasta.

⁹ Termin „osiedle” jest używany na oznaczenie funkcjonalnych części miasta, odpowiadających zasięgiem bardziej obrębom geodezyjnym aniżeli strukturalnym jednostkom mieszkaniowym w ujęciu zorganizowanego budownictwa „uspołecznionego” doby PRL, kiedy to powstała znacząca część konińskiej substancji mieszkaniowej. W tym drugim ujęciu w granicach Czarkowa mieszczą się: Osiedle I, Osiedle II, Osiedle III, Osiedle IV im. Legionów oraz Os. Zatorze. Wobec braku utworzenia samorządów pomocniczych w Koninie nie chodzi więc także o jednostkę pomocniczą miasta, formę organizacji mieszkańców – jest to przede wszystkim termin przestrzenny.

¹⁰ Lokalne centrum usługowe (LCU) – „dająca się wydzielić z otoczenia wielofunkcyjna przestrzeń publiczna, zapewniająca dostęp do podstawowych (codziennych) usług, sprzyjająca integracji społecznej i budowaniu tożsamości lokalnej mieszkańców terenu, na którym się znajduje i który obsługuje” (por. Damurski Ł. (red.) Model lokalnego centrum usługowego jako narzędzie kształtowania spójności terytorialnej obszarów miejskich, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2020, s. 35.

¹¹ Beim M., 2021, Teoretyczne podstawy koncepcji miasta piętnastominutowego w kontekście debaty o związkach planowania przestrzennego i polityki transportowej, Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG, 24(1), 57–63

VIII. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Układ szeroko rozumianych uwarunkowań ekofizjograficznych i związanych z nimi uwarunkowań prawnych (formy ochrony przyrody, ochrona przeciwpowodziowa) w poważnym stopniu ogranicza możliwości zainwestowania, zwłaszcza zabudowy określonych obszarów miasta. W szczególności dotyczy to Doliny Warty, która mimo licznych zmian, a niekiedy szkód antropogenicznych nadal pełni funkcje znaczącego korytarza ekologicznego. Specjalnego potraktowania wymaga jednak wyspa Pocijewe, która powinna pełnić funkcję integrującą dwie, dziś w zasadzie niezależne od siebie części Konina.

W przypadku pozostałych, szczególnie obszarów przemysłowych należy dążyć do ich ponownego zainwestowania albo szybkiej renaturyzacji. Lokowanie nowych inwestycji na terenach dotychczas niezainwestowanych winno być ostatecznością. Przedmiotem szczególnej uwagi władz miasta winny się stać ochrona obszarów leśnych oraz zieleń urządzona funkcjonująca w formie parków miejskich (istniejących i nowotworzonych). Ich ilość i jakość (poza jednym) pozostaje w sprzeczności z interesem i potrzebami mieszkańców miasta.

Analiza istniejących uwarunkowań rozwoju miasta, a w szczególności jego zagospodarowania przestrzennego, sytuacji społeczno-ekonomicznej i gospodarczej, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, walorów środowiskowych i tendencji demograficznych wskazuje, że

Zasadniczym celem polityki przestrzennej Konina wino być nie tylko zrównoważenie rozwoju poszczególnych dziedzin życia miasta: przemysłowej i gospodarczej, usługowej, mieszkaniowej i ochrony środowiska, ale przede wszystkim przygotowanie miasta na zmiany, które niesie współczesność, w szczególności związane z demografią i środowiskiem¹².

W warunkach pogłębiającej się zapaści demograficznej szczególnego znaczenia nabiera jakość oferowanych usług, funkcjonalności infrastruktury oraz estetyka przestrzeni publicznej w mieście (wymiar gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny oraz techniczny). Celem Konina wino być wykreowanie reprezentacyjnej przestrzeni publicznej integrującej miasto i mieszkańców w spójną, całość zachowującą i równoważącą dorobek zarówno Starego jak i Nowego Konina. Nie wystarczy przenieść ciężaru miasta z północnego brzegu na brzeg południowy Warty. Trzeba się nim podzielić.

Biorąc pod uwagę objęcie 95,4% terytorium miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego nie należy zakładać radykalnych interwencji bądź też całościowych rewizji struktury miasta, lecz konsekwentnie, stopniowo działania skoncentrowane prowadzone na poszczególnych obszarach wskazanych jako obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta (opisane w rozdziale X.).

Poza tym rekomenduje się działania odniesione do przestrzeni całego miasta (horyzontalne), stanowiące dalszą treść niniejszego rozdziału.

Przyszłość Konina leży w integracji funkcji, intensyfikacji zabudowy, uzyskaniu wysokiej jakości usług, zwłaszcza publicznych oraz konsekwentnej przebudowie modelu gospodarczego poprzez zmniejszenia jego zależności od sektora paliwowo-energetycznego. Kluczowymi elementami są:

- Koncentracja rozwoju miasta w osiedlach przyległych do Warty o znaczącej liczbie mieszkańców. *Konin miastem ładu i harmonii w urbanistyce i architekturze*, w tym:
 - Poprawa komfortu zamieszkania w obliczu starzenia się społeczeństwa, konkurencji innych ośrodków (w tym obszarów podmiejskich) oraz zmian klimatycznych –

¹² G. Roman 2020, op. cit.

- instalacja tężni, źródeł wody, toalet automatycznych, kurtyn wodnych, poidłek wraz z elementami retencji (sadzawki, ogrody deszczowe);
- Wprowadzenie rozwiązań wiążących rozwój zabudowy z rozwiązaniami prośrodowiskowymi (zapisy w planach miejscowych uzależniające zmiany sposobu użytkowania lub rozbudowy, przebudowy, nadbudowy czy modernizacje istniejących budynków od wprowadzenia stosownej liczby rozwiązań w zakresie termorenowacji: podłączenie do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła bądź docieplenie przegród zewnętrznych z wymianą stolarki);
- Ustanowienie katalogu ulg lub zwolnień z podatku od nieruchomości w związku z wprowadzeniem ww. rozwiązań a także zielonych dachów, zielonych fasad lub dokonaniem kompleksowego remontu fasady zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi – na obszarze całego miasta lub na wybranych obszarach (np. obszarze rewitalizacji);
- Integracja przestrzenna obu części miasta poprzez wykreowanie nowego centrum miasta w oparciu o Wyspę Pocijewo. *Wyspa Pocijewo – gorące serce, ekologiczny salon i centrum zdrowej równowagi miasta:*
 - Ukształtowanie w wyniku procesów rewitalizacji i prowadzonej z udziałem różnych partnerów polityki inwestycyjnej ciągu ważnych dla wizerunku miasta „przestrzeni z klasą” w wyrazie przestrzennym, z dopracowanymi detalami i wysokim standardzie utrzymania – Starówka (zwł. wzdłuż ulic 3 Maja i Wiosny Ludów) – Wyspa Pocijewo (miejski teren inwestycyjny) – Amfiteatr;
- Modernizacja sektora produkcji energii w kierunku produkcji „energii czystej”. *Konin liderem nowej energii;*
- Kreacja, prócz obszarów aktywizacji gospodarczej w północnej (OSI IV – rozdział X.) i zachodniej części miasta, gminnej strefy gospodarczej na południu miasta, w pobliżu autostrady A2 i DK 25 jako *Strefy nowych technologii kreowanych przez małe i średnie firmy;*
- Wybór i konsekwencja we wspieraniu rozwoju mieszkańców i instytucji oferujących usługi szczególnie wysokiej jakości (edukacja, kultura, zdrowie, turystyka, rekreacja). *Konin - kreator pomysłów i inicjatyw.*
- Renaturyzacja środowiska naturalnego i dopełnianie zielenią obszarów zabudowanych. *Konin stolicą polskiej zieleni miejskiej;*
- Koncentracja procesów urbanizacyjnych (w tym budowy mieszkań komunalnych i TBS) wokół lokalnych centrów usługowych (dzielnicowych);
- W przypadku zbywania nieruchomości miejskich pod zabudowę mieszkaniową zawieranie porozumień prowadzących do możliwości dysponowania przez samorząd częścią powstających lokali;
- Ograniczanie uciążliwości ruchu samochodowego w obszarach centralnych, w obrębie prestiżowych przestrzeni publicznych (np. rynek miejski) oraz w sąsiedztwie szkół i przedszkoli przez wprowadzanie stref pieszych, stref zamieszkania, woonerf czy shared space;
- Rozbudowa zintegrowanej sieci rowerowych, dostępowych do ośrodków usługowych i szkół jako alternatywy dla przemieszczania się samochodem;
- Budowa przyjaznych i bezpiecznych przystanków oraz węzłów przesiadkowych transportu publicznego wraz z parkingami Park&Ride i Bike&Ride;

- Poprawa bezpieczeństwa na drogach, bezpieczne i dostępne przestrzenie publiczne (Program „Bezpieczne przejścia dla pieszych”, przebudowa przestrzeni publicznych w myśl zasady „safety by design”).

Kluczem sukcesu może być właściwe zagospodarowanie Wyspy Pocijewe oraz jej powiązanie z pozostałymi częściami miasta (szerzej opisane w rozdz. X).

Z uwagi na rozmieszczenie terenów mieszkaniowych oraz odległości od ukształtowanych centrów usługowych, a także na zasoby gruntów komunalnych, sąsiedztwo instytucji placówek publicznych (w tym szkół) oraz dostępność komunikacyjną, zwłaszcza miejskim transportem zbiorowym postuluje się ukształtowanie lokalnych centrów usługowych (dzielnicowych LCU) na terenie następujących obrębów (osiedli):

- Gosławice,
- Łężyń (Cukrownia Gosławice),
- Nowy Dwór,
- Przydziałki,
- Wilków.

Na rysunku 9. podano orientacyjne rozmieszczenie proponowanych LCU, do konkretyzacji według wskazań studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W wymiarze ponadlokalnym celem jest:

- Wzmocnienie atrakcyjności usługowej i osiedleńczej miasta Konina jako stolicy regionu.

IX. Zakres planowanych działań w odniesieniu do obszarów strategicznej interwencji określonych w strategii rozwoju województwa

Konin jest ośrodkiem objętym 2 obszarami strategicznej interwencji (OSI) opisanymi w [Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku](#) na podstawie wskazania w [Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+](#):

- Miejski obszar funkcjonalny Konina – ośrodka subregionalnego - Koniński Obszar Funkcjonalny (KOF),
- Wschodni Obszar Funkcjonalny (Wielkopolska Wschodnia).

Ponadto Konin jako miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – gdzie można obserwować utratę funkcji w najwyższym stopniu, przejawiającą się wyjątkowo niekorzystną sytuacją społeczno-gospodarczą - należy do krajowych obszarów strategicznej interwencji.

OSI wyznaczone na poziomie regionalnym traktowane są równoważnie. Zapisy dla Konińskiego Obszaru Funkcjonalnego są następujące:

Tabela 5. Zakres działań dla OSI Koniński Obszar Funkcjonalny.

WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	• przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji energetycznej bez znaczących kosztów ekonomicznych i społecznych; wsparcie dla rozwoju produkcji energii ze źródeł alternatywnych – tworzenie warunków do rozwoju biznesu
--	---

	zeroemisyjnych i innowacyjnych technologii z wykorzystaniem OZE; • rozwój MŚP, terenów inwestycyjnych i promocja gospodarcza przedsiębiorstw; • wsparcie rolniczego gospodarowania na obszarach pokopalnianych i na lekkich glebach regionu konińskiego; • wzmocnienie potencjału IOB, rozwój sieci IOB i zapewnienie przedsiębiorcom szerokiego wachlarza usług doradczych; • mobilizacja współpracy nauki i biznesu, zwiększenie zainteresowania sektora prywatnego działalnością B+R, tworzenie warunków do rozwoju innowacyjnych projektów, w tym rozwijanie nowoczesnej i kreatywnej przestrzeni biznesowej oraz szkolnictwa wyższego; • poprawa sytuacji na rynku pracy przez tworzenie nowych miejsc pracy i rozwijanie przedsiębiorczości, podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego szczególnie w przypadku pracowników odchodzących z sektora paliwowo-energetycznego; • wsparcie rzemiosła przez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie
ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	• zrównoważony rozwój turystyki wypoczynkowo-rekreacyjnej i wodnej w obszarze jezior konińskich • wzmacnianie potencjału kulturowego i wykorzystanie dziedzictwa kultury do promocji turystycznej KOF, w tym dziedzictwa Sanktuarium Maryjnego w Licheniu Starym • poprawa jakości i dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi oraz usług senioralnych) • rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą KOF i tworzenie przyjaznej przestrzeni
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	• rozwój systemu komunikacji i infrastruktury transportowej • budowa/przebudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich położonych na obszarze KOF, m.in. DK 25, budowa przeprawy mostowej przez rzekę Wartę w miejscowości Biechowy, wzmacniających spójność transportową KOF • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej KOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych,

	rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych • budowę centrum logistycznego o szerokim zasięgu • poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w dolinie rzeki Warty, budowa polderu Golina • modernizacja drogi wodnej Warty (Kanał Ślesiński) • zwiększenie efektywności gospodarki wodno-ściekowej i inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną • przeciwdziałanie suszy i powodzi przez wzrost retencji wody • zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej z wykorzystaniem OZE, rozwój ekologicznej infrastruktury, w tym budownictwa w technologiach pasywnych, promocja edukacji ekologicznej • programy poprawiające jakość powietrza i obniżające emisję CO₂
WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	• rewitalizacja i rekultywacja obszarów zdegradowanych (w tym pokopalnianych) dla podniesienia ich atrakcyjności i zwiększenia jakości życia mieszkańców • prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej na obszarze KOF • rozwój e-usług • wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wsparcia zwiększających skuteczność wdrażanych mechanizmów rozwojowych, w tym partnerstw międzysektorowych, dialogu społecznego • przygotowanie sprawiedliwego i inkluzywnego <i>Planu transformacji gospodarczej i energetycznej</i>, uzgodnionego w gronie wszystkich zainteresowanych stron, w tym pracowników, związków zawodowych, przedsiębiorców, władz samorządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli szkół i uczelni

Źródło: opracowanie własne.

Wschodni Obszar Funkcjonalny to obszar występowania szczególnego zjawiska jako obszar koncentracji przemysłu wydobywczo-energetycznego:

Tabela 6. Zakres działań dla OSI Wschodni Obszar Funkcjonalny.

WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	• przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji energetycznej bez znaczących kosztów ekonomicznych i społecznych • restrukturyzacja i modernizacja gospodarki WOF, tworzenie alternatyw gospodarczych (opartych np. na OZE, wodorze) oraz specjalizacji niezwiązanych bezpośrednio z przemysłem paliwowo-energetycznym, m.in. budowa proinnowacyjnego
---	--

	Parku Przemysłowo–Technologicznego Aglomeracji Konińskiej • rozwój i podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych przez zintegrowane działania promocyjne, a także racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie terenów poprodukcyjnych i pogórnich • zachowanie i rozwój potencjału rolnictwa, ochrona gruntów rolnych, wdrażanie programów kompensacyjnych dla sektora rolniczego z tytułu działalności kopalni • poprawa sytuacji na rynku pracy przez stworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego szczególnie w przypadku pracowników odchodzących z sektora paliwowo-energetycznego tak, aby w nowych miejscach pracy mogli w jak największym stopniu wykorzystywać swoje wcześniej zdobyte umiejętności i doświadczenie zawodowe
ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	• przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych, poprawa dostępu do usług społecznych i ich jakości, w tym usług i infrastruktury zdrowotnej, usług opiekuńczych i senioralnych • rozwój funkcji turystycznych w oparciu o walory georóżnorodności środowiska WOF • wzmacnianie społeczności lokalnych i tożsamości lokalnej, m.in. przez wykorzystanie dorobku i doświadczenia funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	• rozbudowa infrastruktury transportowej, budowa/przebudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich położonych na obszarze WOF, m.in. DK 25, 72, 92, ułatwienie przepływów towarów w kierunkach północ-południe i wschód-zachód powiązanych z autostradą A2 • rozwój infrastruktury kolejowej, budowa węzła kolejowego oraz rozważenie budowy sieci kolejowej łączącej Konin–Koło–Turek, modernizacja linii kolejowej E20 • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej WOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych • dochowanie zobowiązań w dziedzinie ochrony środowiska oraz podnoszenie jego jakości, szczególnie w zakresie

	powietrza, bioróżnorodności, wód powierzchniowych i podziemnych, upowszechnianie edukacji ekologicznej • uregulowanie gospodarki odpadami i wodno-ściekowej • wzrost retencji wody • produkcja energii opartej na nowych nośnikach energii, inicjowanie i prowadzenie działań związanych z rozwojem energetyki rozproszonej oraz lokalnym bezpieczeństwem energetycznym, rozwój inicjatyw klastrowych • oraz inteligentnych systemów magazynowania, zarządzania i dystrybucji energii, w szczególności opartych na alternatywnych źródłach • wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich rodzajów OZE (m.in. biopaliw ciekłych, biogazu, energii wiatru, geotermii głębokiej, pomp ciepła, ogniw fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych) oraz poprawa efektywności energetycznej
WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	• rewitalizacja, rekultywacja i przywrócenie przyrodzie i mieszkańcom zdegradowanych terenów pogórnich, rewitalizacja obszarów zdegradowanych zwiększająca ich atrakcyjność osiedleńczą i poprawiająca jakość życia mieszkańców • wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wdrażania zwiększających skuteczność implementowanych mechanizmów rozwojowych, doskonalenie i upowszechnianie modelu współzarządzania z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej przy uczestnictwie NGO, JST wszystkich szczebli, przedstawicieli rządu, przedsiębiorców i mieszkańców • przygotowanie sprawiedliwego i inkluzywnego Planu transformacji gospodarczej i energetycznej, który zostanie uzgodniony w gronie wszystkich zainteresowanych stron, w tym pracowników, związków zawodowych, przedsiębiorców, władz samorządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli szkół i uczelni; transformacja powinna być zgodna z unijną inicjatywą wsparcia regionów górniczych

Źródło: opracowanie własne.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ Konin został określony jako ośrodek o znaczeniu regionalnym. Miasto wraz z okolicznymi gminami stawać się będzie trzecim ogniwem gospodarczym Wielkopolski.

Wskazano następujące zadania:

- modernizację wału opaskowego (w ramach Programu dla Odry 2006) (s. 41),
- lokalizację centrum logistycznego w Koninie (s. 196),

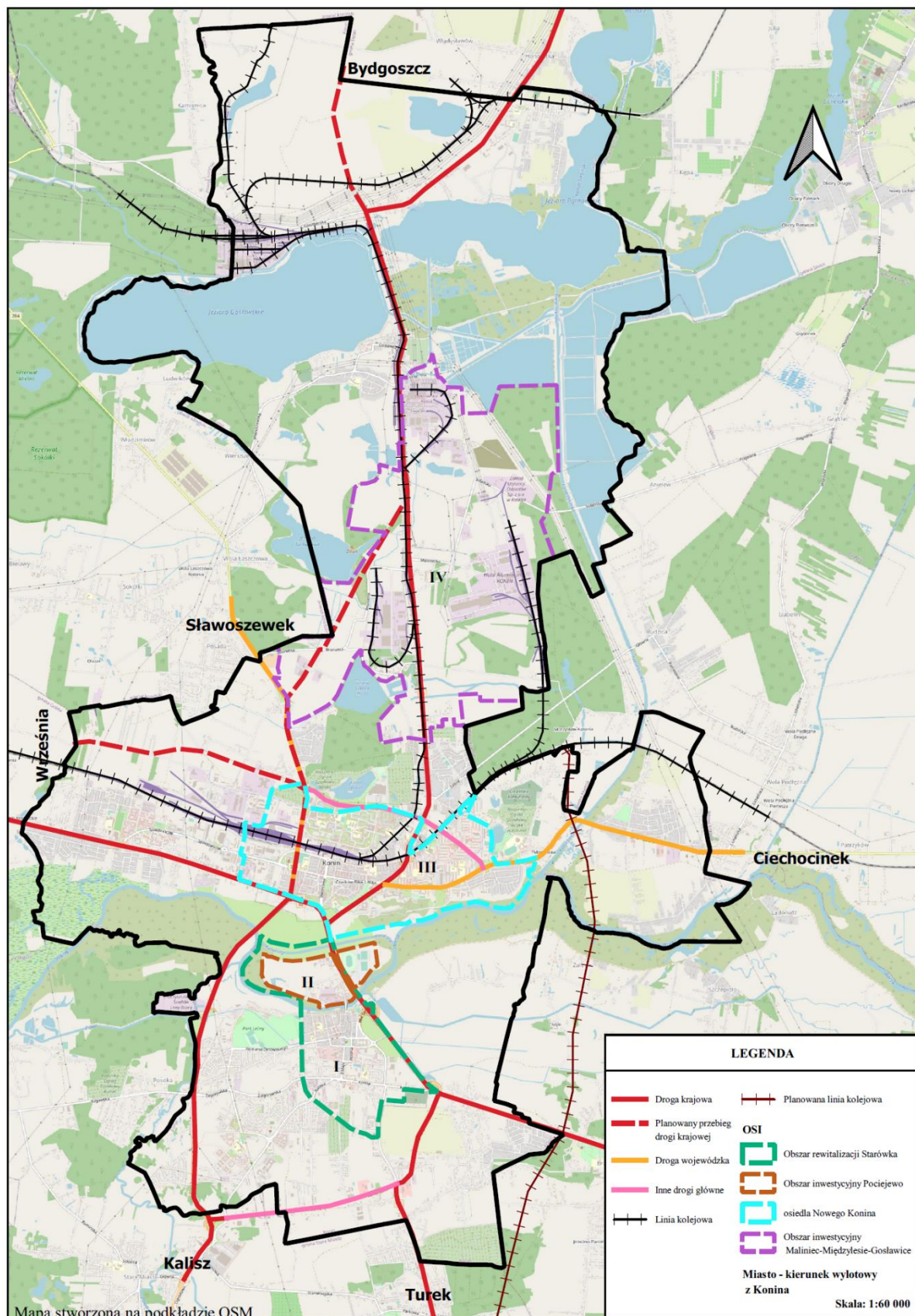
- restrukturyzację Konińskiego Obszaru Przemysłowego w kierunku zmiany monokultury przemysłu na wielobranżowy profil gospodarczy oraz wykorzystaniu potencjału wynikającego z istniejącej infrastruktury technicznej i lokalizacji autostrady A2 (s. 196-197),
- budowa polderu Golina w ramach ochrony Doliny Warty przed powodzią (s. 215),
- modernizację linii 220 kV elektrownia Konin – Poznań (Plewiska) oraz modernizację stacji 220/110 kV w Koninie (s. 241),
- budowę linii 400 kV Kromolice – Pątnów z wykorzystaniem trasy linii 220 kV Plewiska – Konin,
- modernizację linii 220 kV Pątnów – Włocławek Azoty wraz z wymianą przewodów na wysokotemperaturowe,
- wymianę przewodów 2–torowej linii 220 kV Pątnów – Konin na przewody wysokotemperaturowe,
- przełączenie linii Pątnów – Jasiniec – Grudziądz na napięcie 400 kV,
- budowę 2–torowej linii 400 kV Rogowiec – Pabianice Bis – Pątnów,
- modernizację linii 220 kV Konin – Adamów – Pabianice – Rogowiec wraz z wymianą przewodów na wysokotemperaturowe (s. 242),
- gazociąg Ø200 mm Konin – Tuliszków – Turek (zamknięcie obwodu wokół Konina) (s. 248),
- budowa stacji pomiarowo – rozliczeniowej (gazowniczej) Konin (s. 250).

X. Zakres planowanych działań w odniesieniu do obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla miasta

Na terenie miasta Konina wyznacza się 4 obszary strategicznej interwencji (OSI lokalne) kluczowe z punktu widzenia zdiagnozowanej sytuacji miasta i strategicznych projektów rozwojowych. OSI lokalne zostały uwidocznione na rysunku 11. Są to:

- I. Obszar rewitalizacji Starówka
- II. Obszar inwestycyjny Pocijewo
- III. Osiedla Nowego Konina
- IV. Obszar inwestycyjny Maliniec-Międzylesie-Gostawice

Rysunek 11. Rozmieszczenie obszarów strategicznej interwencji (OSI) kluczowych dla miasta.



Źródło: opracowanie własne na podkładzie Open Street Map.

Na terenie poszczególnych OSI, w ramach realizacji określonych w rozdz. V kierunków działań, zakłada się specyficzne działania o konkretnym wymiarze przestrzennym, wyliczone poniżej w odniesieniu do konkretnych obszarów.

I. OSI - Obszar rewitalizacji Starówka

Obszar odpowiadający zasięgowi obrębu geodezyjnego Starówka, wskazany w [Lokalnym Programie Rewitalizacji na lata 2016-2023](#), z uwagi na nagromadzenie zjawisk kryzysowych, zwłaszcza w sferze społecznej i przestrzennej. Wskazanie obszaru jako zdegradowanego i wskazanego do objęcia obszarem rewitalizacji zostało powtórzone w [Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koninie](#) sporządzonej na potrzeby przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Działania:

- tworzenie atrakcyjnego architektonicznie centrum wypełnionego różnorodną aktywnością mieszkańców – inspirowanie powstawania „atraktorów” ruchu pieszego, likwidacja luk w zabudowie, interwencje w przestrzeń publiczną - „skompletowanie” historycznej Starówki;
- restytucja rzemieślniczo-kupieckich tradycji Starego Konina przez dopuszczenie i wsparcie funkcji rzemiosła i kreatywnej produkcji – nieuciążliwej dla otoczenia, niewymagającej obsługi ciężkim transportem;
- rewitalizacja / przebudowa placu targowego w Starym Koninie,
- powstanie „miejskiej agory” – przestrzeni wymiany myśli i doświadczeń, w tym dyskusji publicznych, sceny dla „kultury żywej” (alternatywnie na terenie OSI II.).

II. OSI – obszar inwestycyjny Pocijewe

Obszar wskazany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Konina. Ponad 17 hektarowy teren we wschodniej części Pocijewa, będący własnością Miasta Konina, może w sposób idealny połączyć obie diametralnie różne części miasta. Może dać Koninowi potrzebną mu dynamikę oraz prestiż. Dzięki odpowiedniej zagospodarowaniu również zachodnia część wyspy może stać się szczególnie atrakcyjnym miejscem zamieszkiwania i prowadzenia biznesu. Wyspa może i powinna stanowić, jak to wskazano wcześniej, *gorące serce, ekologiczny salon i centrum zdrowej równowagi miasta*, ale także oddziaływać zapewniając usługi specjalistyczne i wielorakie możliwości spędzania czasu wolnego, na całą Aglomerację Konińską, a także stać się obszarem rozpoznawalnym w skali regionu i kraju.

Pocijewe już dziś jest wyposażone we wszystkie media (wodę, kanalizację, gaz i energię elektryczną) i skomunikowane wewnętrznie. Przechodząca przez nią droga krajowa (DK 92) spina obie części miasta, choć warunki dojazdu na wyspę należy zmodyfikować.

Pozostałe proponowane działania:

- organizacja konkursu na nowoczesną koncepcję centrum Konina na Wyspie Pocijewe (najlepiej międzynarodowego), który korzystnie zaświadczy o możliwościach i potencjale miasta;
- zagospodarowanie terenu w oparciu o całościową koncepcję urbanistyczną, z dopuszczeniem zawarcia umowy urbanistycznej;

- atrakcyjne architektonicznie centrum wypełnione różnorodną aktywnością mieszkańców – inspirowanie powstawania „atraktorów” ruchu pieszego, interwencje w przestrzenie publiczne przy wykorzystaniu dużego udziału gruntów komunalnych
- powstanie „miejskiej agory” – przestrzeni wymiany myśli i doświadczeń, w tym dyskusji publicznych, sceny dla „kultury żywej” (alternatywnie na terenie OSI I.).

III. Osiedla Nowego Konina¹³

Obszar przyspieszonego starzenia się ludności i największego odpływu mieszkańców¹⁴, z dużym udziałem gruntów komunalnych i placówek publicznych, których forma i funkcja mogą ulegać zmianie.

Działania:

- tworzenie atrakcyjnego architektonicznie centrum wypełnionego różnorodną aktywnością mieszkańców – inspirowanie powstawania „atraktorów” ruchu pieszego, interwencje w przestrzenie publiczne przy wykorzystaniu dużego udziału gruntów komunalnych:
 - dopełnianie zabudowy osiedli o układzie grzebieniowym przez dobudowę zamykających wizualnie dziedzińce i tworzących pierzeje ciągów niskich budynków mieszkalno-usługowych z prześwitami zapewniającymi przejście na wewnętrzne dziedzińce, ewentualnie przez budowę kolumnowych pergoli zapewniających cień i ochronę przed innymi niekorzystnymi warunkami pogodowymi; pergole takie mogą być jednocześnie miejscem ulicznego handlu czy zadaszeniem ogródków gastronomicznych bądź pełnić inne funkcje służące spotkaniom ludzi.
- zamiast likwidacji zmiany funkcji obiektów oświaty (szkoły, przedszkola) na obiekty wielofunkcyjne, służące integracji społecznej, w tym międzypokoleniowej, spędzaniu czasu wolnego, opiece środowiskowej, rehabilitacji, z utrzymaniem funkcji edukacyjnych w możliwym zakresie;
- odciążenie obszaru przez zmianę przebiegu drogi krajowej nr 25 (wyprowadzenie poza obszar) – możliwość większej integracji przestrzennej kompleksów osiedli Czarków i Glinka;
- zagospodarowanie w formie półnaturalnego parku (udostępnienie obszaru zieleni rodzimej, nienasadzanej, nieurządzonej dla różnych grup użytkowników) skarpy nad Wartą na wschód od ul. Przemysłowej aż do ul. Jana Pawła II.

IV. Obszar inwestycyjny Maliniec-Międzylesie-Gostawice – wskazany przez Urząd Miasta Konina jako największy, strategiczny obszar tego rodzaju w mieście.

Działania:

- koncentracja działalności produkcyjnej, magazynowej, składowej i baz w oparciu o planowany przebieg drogi krajowej nr 25 oraz istniejącą infrastrukturę kolejową,
- połączenie terenów inwestycyjnych z siecią ciepłowniczą MPEC i klastrem Zielona Energia Konin,
- przygotowanie terenów inwestycyjnych przez scalenia, podziały i uzupełnianie sieci uzbrojenia terenu,

¹³ Nazwa własna OSI - stanowi nawiązanie nie do nazw administracyjnych, lecz do powszechnie używanego terminu

¹⁴ Por. [Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koninie](#)

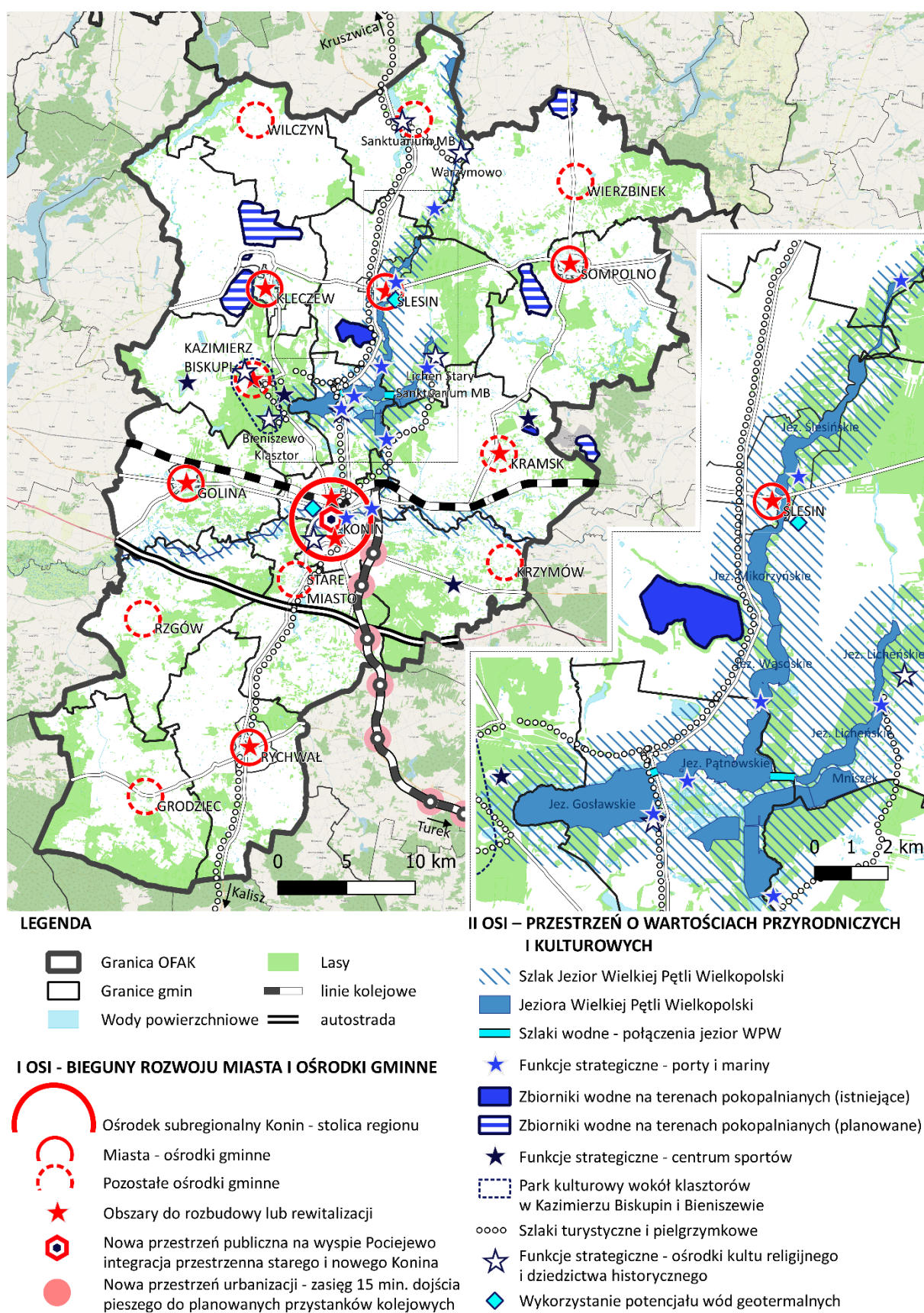
- dążenie do zachowania i wzrostu znaczenia w przewozie towarów ciągu bocznowego (d. linii kolejowej 388) Konin-Pątnów (dla odciążenia układu drogowego).

Powyżej opisane obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta znajdują swoje odzwierciedlenie w projekcie Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030. W dokumencie tym zakłada się wzmocnienie atrakcyjności usługowej i osiedleńczej miasta Konina jako stolicy regionu, w tym w szczególności przez:

- poprawę koordynacji i jakości zarządzania przestrzenią poprzez współpracę z innymi samorządami terytorialnymi i społecznością lokalną,
- integrację przestrzenną dwóch, obecnie odrębnych, części miasta Konina – historycznej (południowej) i powojennej (północnej) poprzez zwrócenie się zagospodarowania w kierunku rzeki Warty, stworzenie reprezentacyjnej przestrzeni publicznej oraz wykreowanie nowego regionalnego centrum zdrowia, sportu i rekreacji na Wyspie Pocijewo,
- porządkowanie ekstensywnie zagospodarowanych struktur zabudowy, wzmocnianie ośrodków usługowych,
- wzmocnianie lokalnych powiązań transportowych w celu poprawy dostępności ośrodków usługowych w układzie osadniczym, w tym rozwój dróg rowerowych i rozwój komunikacji publicznej,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy, racjonalizację wykorzystania terenów położonych w zasięgu pieszej dostępności do wydajnej komunikacji publicznej,
- rozwój i poprawę dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej oraz lokalnych systemów grzewczych, rozwój lokalnych instalacji OZE,
- zwiększenie dostępności cyfrowej - rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej,
- poprawę jakości środowiska miejskiego, w tym ograniczanie hałasu i zanieczyszczenia powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji oraz ruchu samochodowego.

Graficzny obraz projektowanego wymiaru przestrzennego strategii ponadlokalnej przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 12. Obszary strategicznej interwencji I i II kluczowe dla gmin Aglomeracji Konińskiej.



Źródło: Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030 – projekt.

XI. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

W celu sprawnej realizacji strategii, na mocy [Zarządzenia Nr 158/2021 Prezydenta Miasta Konina](#) z dnia 3 listopada 2021 roku powołano Zespół ds. realizacji Strategii Rozwoju Konina Plan 2020-2030 składający się z:

1) Grupy Sterującej w składzie:

- a) Zastępca Prezydenta ds. Społecznych,
- b) Zastępca Prezydenta ds. Gospodarczych.

2) Szefów Zespołów Strategicznych w składzie:

- a) Kierownik Biura Prezydenta Miasta,
- b) Kierownik Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Społecznych,
- c) Kierownik Wydziału Rozwoju i Inwestycji,
- d) Kierownik Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego,
- e) Kierownik Wydziału Oświaty,
- f) Kierownik Centrum Organizacji Pozarządowych,
- g) Kierownik Wydziału Spraw Lokalowych,
- h) Kierownik Jednostki Realizującej Projekt PWiK,
- i) Kierownik Wydziału Gospodarki Komunalnej,
- j) Kierownik Wydziału Obsługi Inwestora,
- k) Kierownik Wydziału Ochrony Środowiska,
- l) Architekt Miejski,
- m) Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- n) Zastępca Kierownika Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Społecznych,
- o) Zastępca Kierownika Wydziału Rozwoju i Inwestycji.

Na kierownika Zespołu ds. realizacji Strategii powołano Kierownika Wydziału Rozwoju i Inwestycji.

Podstawowymi zadaniami Grupy Sterującej będzie:

- a) podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących realizacji strategicznych przedsięwzięć oraz projektów,
- b) weryfikacja zgodności przedsięwzięć i projektów z celami Strategii,

c) monitoring realizacji wskaźników produktów i rezultatów w ramach poszczególnych przedsięwzięć.

Podstawowymi zadaniami Szefów Zespołów Strategicznych jest:

- a) kierowanie pracami zespołu strategicznego,
- b) wdrożenie przedsięwzięć Nowej Ścieżki Rozwoju zgodnie z celami Strategii,
- c) przygotowywanie sprawozdań i monitoring z realizacji przedsięwzięć,
- d) coroczna aktualizacja planowanych przedsięwzięć strategicznych i budżetu,
- e) stymulowanie uruchomienia realizacji kolejnych przedsięwzięć strategicznych.

Podstawowymi zadaniami kierownika Zespołu ds. realizacji Strategii są:

- a) koordynowanie prac związanych z realizacją Strategii,
- b) przedstawienie Grupie Sterującej raportu z realizacji Strategii,
- c) prowadzenie procesu aktualizacji Strategii.

Przyjęta NŚR zastępuje obecnie obowiązujący Wieloletni Plan Inwestycyjny i zostanie wprowadzona do siatki organizacyjnej.

Przyjmuje się następujące zasady tworzenia i funkcjonowania Zestawienia Przedsięwzięć Strategicznych – Nowa Ścieżka Rozwoju 2020-2030:

- Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych tworzone jest na lata 2020-2030.
- Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych NŚR obejmuje zestawienie wieloletnich i jednorocznych zadań podstawowych oraz uzupełniających.
- Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych jest corocznie aktualizowane w zakresie zarówno rzeczowym jak i finansowym, zgodnie z kartą przedsięwzięcia, która składać będzie się ze wskazania potrzeb, opisu przedsięwzięcia, wskaźników, odbiorców, wpływu na cel PRI i PRL oraz źródeł finansowania;
- Za przygotowanie oraz aktualizację kart przedsięwzięć odpowiedzialni są Szefowie Zespołów Strategicznych.
- Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych zawiera:
 - nazwę zadania inwestycyjnego i nieinwestycyjnego,
 - realizowane cele Strategii Rozwoju Konina,
 - realizowane cele PRI i PRL,
 - osobę koordynującą wykonanie zadania,
 - okres realizacji zadania,
 - wielkość nakładów finansowych w rozbiciu na poszczególne źródła finansowania.
- Po zatwierdzeniu do realizacji przez Grupę sterującą, projekty będą wprowadzane do Systemu Koordynacji Strategii celem spójnego monitorowania.
- Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych – Nowa Ścieżka Rozwoju 2020-2030 stanowi podstawę tworzenia projektów budżetów oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Monitorowanie postępu realizacji działań strategicznych oraz przekazywanie wniosków z dokonanych analiz organowi wykonawczemu należy do kompetencji Wydziału Rozwoju i Inwestycji.

Sprawozdania opisujące postęp w realizacji poszczególnych działań Strategii będą przekazywane sporządzającym roczne Raporty o stanie miasta. W Raportach o stanie miasta informacje o zaawansowaniu realizacji Programu przez miasto Konin będą stanowiły osobny rozdział bądź podrozdział.

Zamiar upowszechnienia zarządzania projektowego poprzez powołanie 17 zespołów strategicznych do realizacji poszczególnych, zgrupowanych tematycznie działań strategii powoduje, że ten model zarządzania upowszechni się w konińskim samorządzie. Model ten staje się jednocześnie wyzwaniem współczesności, poprzez upowszechnienie realizacji projektów międzysektorowych, w tym w ramach partnerstw, należy założyć, że będzie kontynuowany i rozwijany w dalszej przyszłości. Zdobyta wiedza oraz doświadczenie Zespołu spowoduje, że tak wypracowany model wdrażania będzie naturalnie kontynuowany w dalszej polityce rozwojowej Miasta Konina.

W celu zapewnienia lepszej skuteczności realizacji projektów strategicznych ([Zarządzenie Nr 103/2021 Prezydenta Miasta Konina z dnia 11 czerwca 2021 r.](#)) wprowadzono zmodyfikowany System Koordynacji Strategii (SKS). System pozwoli uzyskać większą efektywności wydatkowania środków finansowych na rozwój i promocję miasta, a także ułatwić współpracę pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Koninie, miejskimi jednostkami organizacyjnymi, podmiotami korzystającymi z dotacji oraz spółkami miejskimi, zwanymi Jednostkami SKS, w ramach prowadzonych przez miasto Projektów Strategicznych.

Strategia Rozwoju Miasta Konina 2020-2030 zawiera kierunki działań, natomiast w ramach Nowej Ścieżki rozwoju przy okazji sporządzania Planu Rozwoju Lokalnego i Planu Rozwoju Instytucjonalnego ustalone zostały projekty priorytetowe o największym potencjale rozwojowym. SKS jako narzędzie corocznej, uspołecznionej aktualizacji Strategii ma służyć do wskazywania, w sposób kroczący, projektów do realizacji.

Na corocznym warsztacie strategicznym, w oparciu o dokonywany przegląd realizacji dokumentu, podejmowane będą decyzje o realizacji kolejnych działań. Decyzję o aktualizacji strategii będzie podejmować Rada Miasta.

Gromadzone dane oraz wyniki prac strategicznych są udostępniane w Internecie interesariuszom na dedykowanej platformie.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

W ramach Nowej Ścieżki Rozwoju, w zgodzie z kierunkami niniejszej Strategii, planuje się opracowanie następujących dokumentów wykonawczych:

- Program rozwoju kultury w Koninie,
- Program rozwoju edukacji,
- Polityka senioralna Miasta Konina,
- Gminny Program Rewitalizacji Miasta Konin,
- Program "Efektywne i niskoemisyjne budownictwo" wraz z audytami dla budynków komunalnych, budynków szkolnych i użyteczności publicznej,

- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP),
- Program wspierający procesy transformacji przechodzenia gospodarstw domowych i firm na odnawialne źródła energii,
- Szczegółowa analiza budowania partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie Konińskich inwestycji,
- Program "Zielona przestrzeń" - zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni miejskiej i związane z nim Standardy przestrzeni miejskiej ze zbiorem wytycznych dla ogrodnika miejskiego,
- Plan Adaptacji do zmian Klimatu (MPA),
- "Aktywny Konin" program rozwoju sportu i rekreacji w Koninie,
- Program Współpracy z Przedsiębiorcami.

Powstaje również parasolowy Plan Smart City - Konin do inteligentnego zarządzania miastem.

Prócz powyższych, sporządzane będą – powiązane w mniejszym lub większym zakresie powiązane ze strategią – dokumenty sporządzane na podstawie wymogów ustawowych, jak na przykład:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Konina,
- Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Konina jako podstawowy dokument polityki przestrzennej miasta zostało przyjęte [Uchwałą nr 717 Rady Miasta Konina z dnia 30 marca 2022 roku](#), jest więc dokumentem aktualnym. Z uwagi na planowane zmiany prawne nie zakłada się aktualizacji dokumentu.

Płaszczyzną uzgodnienia i koordynacji realizacji poszczególnych dokumentów będzie opisany wyżej System Koordynacji Strategii.

W ramach wytycznych dla poszczególnych dokumentów wskazuje się:

- odnośnie Programu "Zielona przestrzeń":
 - przystosowanie komunikacyjne i architektoniczne miasta do potrzeb osób nie w pełni sprawnych, w tym małych dzieci i seniorów.
 - wbudowanie mechanizmów ciągłej konserwacji, remontów i reperacji przestrzeni publicznych,
 - nasycać miasta sztuką wizualną, symbole tożsamości lokalnej, pamięci starej i nowej, bezpretensjonalna refleksja nad ludzkim losem, a także akcenty ciepła i humoru.
- odnośnie programów: Polityka senioralna Miasta Konina, Gminny Program Rewitalizacji Miasta Konin, Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP), Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego:
 - przystosowanie komunikacyjne i architektoniczne miasta do potrzeb osób nie w pełni sprawnych, w tym małych dzieci i seniorów.

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 zawiera też zapisy, które miasto powinno umieszczać we wnioskach i opiniach dotyczących dokumentów o szerszej skali oddziaływania, jak:

- Plan Sprawiedliwej Transformacji - Wielkopolska Wschodnia,
- Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030.

XII. Ramy finansowe i źródła finansowania

Z uwagi na dokonaną zamianę Wieloletniej Prognozy Inwestycyjnej na [Zestawienie przedsięwzięć strategicznych – Nowa Ścieżka Rozwoju 2020-2030](#), ten ostatni dokument stanowi podstawę określania ram finansowych Strategii z podziałem na poszczególne źródła. Możliwości włączenia różnych źródeł finansowania wraz z proporcją kwot na dzień przygotowania projektu Strategii zostały przedstawione w tabeli 7.

Tabela 7. Ramy finansowe Strategii w podziale na źródła finansowania.

Źródła finansowania	Kwota [zł]	%
Mechanizm finansowy EOG	24 232 849	1%
Środki unijne	580 320 376	31%
Sprawiedliwa transformacja	475 642 233	12%
Środki krajowe i przychody zwrotne	302 313 150	14%
Środki prywatne PPP	223 500 000	12%
Wkład własny JST i spółek miejskich	745 350 779	28%
RAZEM:	2 351 359 388	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów UM w Koninie.

W podziale na poszczególne cele strategiczne podział ram finansowych przedstawia się następująco:

Tabela 8. Ramy finansowe w podziale na cele strategiczne.

Cele strategiczne	Kwota [zł]	%
I. Pobudzić mieszkańców do działania	179 012 377	8%
II. Transformować źródła bogactwa miasta	1 528 294 663	65%
III. Stworzyć warunki do dobrego życia	644 052 347	27%

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów UM w Koninie.

Poszczególne kwoty ujęte w tab. 8 mogą ulec zmianie z uwagi na czynniki zewnętrzne, często niezależne od lokalnego samorządu. Zestawienie to wskazuje jednak na skalę obrazującą potrzeby i ambicje rozwojowe Konina w najbliższych latach, a także na proporcję potrzebnych wydatków, która nie powinna ulec zasadniczej zmianie.

XIII. Wnioski z przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

XIV. Ocena spójności z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 zachowuje spójność z dokumentami o szerszej skali obowiązywania. Przy opracowywaniu dokumentu uwzględnione zostały kierunki rozwoju wyznaczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR), Krajowej Polityce Miejskiej 2023 (KMP), Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030 oraz projekcie Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej, stanowiącym część programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (zwana dalej KSRR) stanowi rozwinięcie zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), określonych w filarze Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Jako cel główny polityki regionalnej kraju do roku 2030 wskazano „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten realizowany będzie w oparciu o powiązane wzajemnie trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach celu 1. zapisano cel operacyjny 1.2 Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, dotyczący m. in. Konina.

Celem polityki regionalnej państwa w odniesieniu do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze odbudowa bazy gospodarczej tych miast oraz wzmocnienie ich roli, jako centrów aktywności społecznej i gospodarczej. Środkami do osiągnięcia tego celu mają być przedsiębiorczość oraz inwestycje generujące lokalnie atrakcyjne miejsca pracy. W obszarze dbałości o środowisko

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030, wpisując się w kierunki KSRR opiera się na 4 poniższych celach strategicznych:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 harmonizuje z powyższymi dokumentami. Cele dokumentów krajowych czy wojewódzkich dają się bowiem skalować. W tabeli 4. wskazano, jak cele niniejszego dokumentu powiązane są z celami KSRR i KMP. Przedstawiono ich dopasowanie do poziomu celów szczegółowych (operacyjnych), a nawet kierunków działań. Generalną zasadą było

zestawianie celów strategicznych ze celami strategicznymi, operacyjnych z operacyjnymi, a jeśli spójność na danym poziomie nie była jednoznaczna, poszukiwanie zapisów niższego rzędu w dokumencie porównywanym.

Tabela 9. Zgodność Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 z dokumentami szczebla krajowego.

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Polityka Miejska 2023
CEL STRATEGICZNY I: POBUDZIĆ MIESZKAŃCÓW DO DZIAŁANIA	CEL 1. ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI ROZWOJU KRAJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM I PRZESTRZENNYM CEL 2. WZMACNIANIE REGIONALNYCH PRZEWAG KONKURENCYJNYCH	CEL STRATEGICZNY: WZMOCNIENIE ZDOLNOŚCI MIAST I OBSZARÓW ZURBANIZOWANYCH DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I TWORZENIA MIEJSC PRACY ORAZ POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Energia społeczna	1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu (miasto silne)
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Wyzwalanie Kreatywności i Przedsiębiorczości	1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu (miasto silne)

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Polityka Miejska 2023
CEL STRATEGICZNY II: TRANSFORMOWAĆ ŹRÓDŁA BOGACTWA MIASTA	CEL 1. ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI ROZWOJU KRAJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM I PRZESTRZENNYM CEL 2. WZMACNIANIE REGIONALNYCH PRZEWAG KONKURENCYJNYCH	CEL STRATEGICZNY: WZMOCNIENIE ZDOLNOŚCI MIAST I OBSZARÓW ZURBANIZOWANYCH DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I TWORZENIA MIEJSC PRACY ORAZ POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Nowe Źródła Energii i Biznesu	1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura	1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji (miasto zwarte i zrównoważone)
CEL STRATEGICZNY III: STWORZYĆ WARUNKI DO DOBREGO ŻYCIA		CEL STRATEGICZNY: WZMOCNIENIE ZDOLNOŚCI MIAST I OBSZARÓW ZURBANIZOWANYCH DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I TWORZENIA MIEJSC PRACY ORAZ POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Zdrowy Styl Życia	2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Polityka Miejska 2023
		niekontrolowanej suburbanizacji (miasto zwarte i zrównoważone)
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Przestrzeń dla Ludzi	2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji (miasto zwarte i zrównoważone) Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich (miasto spójne)

Źródło: opracowanie własne.

Zakres spójności Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 z dokumentami Województwa Wielkopolskiego przedstawia z kolei tab. 10. Zauważyć można niemal pełną analogię zapisów.

Tabela 10. Zgodność Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 z dokumentami szczebla regionalnego.

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030	Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej (projekt)
CEL STRATEGICZNY I: POBUDZIĆ MIESZKAŃCÓW DO DZIAŁANIA	CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	CEL STRATEGICZNY 1. Budowa zeroemisyjnej, dynamicznej gospodarki o obiegu zamkniętym CEL STRATEGICZNY 3. Aktywne społeczeństwo

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030	Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej (projekt)
	CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Energia społeczna	CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług (kierunek interwencji: ➤ Rozwój współzarządzania, z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej)	<i>rodzaje planowanych operacji:</i> ➤ działania w obszarze włączenia społecznego osób dotkniętych transformacją w kierunku neutralności klimatycznej; ➤ tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych oraz miejsc pracy w już istniejących w obszarach mających na celu realizację Europejskiego Zielonego Ładu, koncentrując się na osobach dotkniętych transformacją oraz osobach w najtrudniejszej sytuacji, które utrudniają im odnalezienie się w społeczeństwie i na rynku pracy; ➤ programy rozwojowe, w tym szkolenia zwiększające aktywność i współpracę na rzecz rozwoju lokalnego czy subregionu, w tym w zakresie ST;

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030	Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej (projekt)
		➤ <i>projekty służące poprawie jakości i efektywności usług społecznych w środowisku lokalnym (deinstytucjonalizacja) skierowanych w szczególności do seniorów oraz pracowników/byłych pracowników (i ich rodzin) branż podlegających transformacji</i>
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Wyzwalanie Kreatywności i Przedsiębiorczości	CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Rynek pracy wspierający transformację gospodarki Zdywersyfikowana i unowocześniona gospodarka System kształcenia wspierający transformację
CEL STRATEGICZNY II: TRANSFORMOWAĆ ŹRÓDŁA BOGACTWA MIASTA	CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	CEL STRATEGICZNY 1. Budowa zeroemisyjnej, dynamicznej gospodarki o obiegu zamkniętym CEL STRATEGICZNY 2. Zapewnienie zintegrowanej przestrzeni wysokiej jakości

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030	Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej (projekt)
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Nowe Źródła Energii i Biznesu	CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu. CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Zdywersyfikowana i unowocześniona gospodarka
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura	CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski (<i>kierunki interwencji:</i> ➤ <i>Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości</i> ➤ <i>Poprawa jakości powietrza</i> ➤ <i>Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami</i>)	Przywrócenie terenom zdegradowanym i zdewastowanym poprzednich funkcji lub ich racjonalne zagospodarowanie w nowy sposób oraz odbudowa i zwiększanie zasobów wodnych (przy uwzględnieniu zasady „zanieczyszczający płaci”) ➤ <i>rodzaj planowanych operacji:</i> <i>rozwój mikro- oraz małej retencji</i> Sprawnie funkcjonujący transport publiczny na potrzeby zmieniającego się profilu gospodarczego Subregionu Działania przybliżające WW do osiągnięcia neutralności klimatycznej oraz zapewniające atrakcyjne miejsce do życia i pracy

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030	Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej (projekt)
CEL STRATEGICZNY III: STWORZYĆ WARUNKI DO DOBREGO ŻYCIA	CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	CEL STRATEGICZNY 2. Zapewnienie zintegrowanej przestrzeni wysokiej jakości CEL STRATEGICZNY 3. Aktywne społeczeństwo
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Zdrowy Styl Życia	CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie (<i>kierunek interwencji: ➤ Promocja zdrowego stylu życia, rozwój opieki i infrastruktury zdrowotnej</i>) CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski (<i>kierunki interwencji: ➤ Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego</i> ➤ <i>Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego</i>	Przywrócenie terenom zdegradowanym i zdewastowanym poprzednich funkcji lub ich racjonalne zagospodarowanie w nowy sposób oraz odbudowa i zwiększanie zasobów wodnych (przy uwzględnieniu zasady „zanieczyszczający płaci”)
Priorytet (kluczowy obszar rozwoju): Przestrzeń dla Ludzi	CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie (<i>kierunek interwencji: ➤ Promocja zdrowego stylu życia, rozwój opieki i infrastruktury zdrowotnej</i>) CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	<i>rodzaj planowanych operacji: ➤ rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w szczególności cechujących się negatywnym wpływem sektora wydobywczo-energetycznego, z uwzględnieniem modernizacji energetycznej budynków</i>

Źródło: opracowanie własne.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030 wskazano następujące zadania dotyczące Konina:

- rozbudowa drogi krajowej nr 25 na odcinku Konin – Kalisz – Ostrów Wielkopolski (s. 70, 74),
- rewitalizacja miasta (s. 82),
- budowa linii kolejowej Konin – Turek – Koło (jako dążenie, kierunek do rozważenia) (s. 107).

XV. Podsumowanie

Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 jest odpowiedzią na wyzwanie **transformacji energetyczno-gospodarczej** całego regionu Wielkopolski wschodniej. Miasto Konin, jako lider regionu, wspólnie z mieszkańcami stworzyło ambitny program, którego głównym celem jest wprowadzenie naszego miasta na Nową Ścieżkę Rozwoju, wyrażoną wizją **Zielonego Miasta Energii**.

Niniejsza aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030, przyjętej Uchwałą Nr 293 Rady Miasta Konina z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Konina Plan 2020-2030 ma na celu uzupełnienie dokumentu o elementy wymagane przez zmienione w międzyczasie przepisy ustaw.

Konin ma wiele **silnych stron** związanych ze sferą społeczną (współpraca z NGO, usługi publiczne) czy gospodarczą (rozbudowana infrastruktura, w tym energetyczna, rozwinięte szkolnictwo techniczne, dostęp do wykwalifikowanych kadr, tereny inwestycyjne). Konińskie wyższe uczelnie współpracują z miastem. Istotnym potencjałem Konina jest lokalizacja oraz warunki naturalne i związana z tym atrakcyjność inwestycyjna. Lokalne podmioty współpracują na rzecz transformacji energetycznej, konińskie ciepło jest niemal w 100% „zielone”.

Miasto ma też **słabe strony**, stanowiące bariery rozwoju. Do najpoważniejszych należą problemy demograficzne (wyludnianie, starzenie się społeczeństwa), niskie przez dekady wskaźniki przedsiębiorczości, a przede wszystkim oparcie lokalnej gospodarki na kompleksie górniczo-energetycznym wykorzystującym lokalne złoża węgla brunatnego (i związane z tym poważne obciążenia środowiska). Wyzwaniem jest też brak spójności przestrzennej miasta, słaby rozwój środków transportu zrównoważonego.

Kluczowy problem strategiczny i wyzwanie rozwojowe miasta stanowi **wyczerpanie dotychczasowego modelu rozwoju - konieczność transformacji społeczno-gospodarczej**. Nowa wizja rozwoju jest oparta o dotychczasowe skojarzenia związane z produkcją energii, przy czym kieruje uwagę ku nowym, czystym źródłom, ale także energii społecznej i walorom środowiska.

Część kierunkowa strategii opiera się na **3 filarach**:

- Energia ludzi
- Zielona energia
- Zieleń w mieście.

Wypracowano w toku konsultacji **3 nadrzędne cele** strategii to:

- Pobudzić mieszkańców do działania
- Transformować źródła bogactwa miasta
- Stworzyć warunki do dobrego życia

i **6 obszarów rozwoju**, wskazujących na priorytety strategii:

- Energia społeczna
- Wyzwalanie Kreatywności I Przedsiębiorczości
- Nowe Źródła Energii i Biznesu
- Nowoczesny Transport i Ekologiczna Infrastruktura
- Zdrowy Styl Życia
- Przestrzeń dla Ludzi

Powyższe zapisy będą realizowane przez **62 kierunki działań**, odpowiadających na zdiagnozowane problemy, wyzwania, i nawiązujące do istotnych potencjałów miasta. Kierunki te opatrzone wskaźnikami rezultatu, co umożliwi monitorowanie realizacji dokumentu.

Zgodnie z postulatem integracji planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, strategia zawiera **model struktury funkcjonalno-przestrzennej**, w którym zaprezentowano pożądane kierunki rozwoju przestrzennego miasta w perspektywie roku 2030 i późniejszej. Model przedstawia zmiany, jakie powinny zaistnieć w przestrzeni, by zrealizować wyznaczone cele strategiczne oraz osiągnąć efekty tych celów.

Prócz odniesienia do zapisów dokumentów szerszej skali (krajowych, wojewódzkich), wyznaczono **4 obszary strategicznej interwencji (OSI)** kluczowe dla miasta:

- I. Obszar rewitalizacji Starówka
- II. Obszar inwestycyjny Pocijewo
- III. Osiedla Nowego Konina
- IV. Obszar inwestycyjny Maliniec-Międzylesie-Gostawice

Źródłami finansowania działań strategicznych w ramach Nowej Ścieżki Rozwoju będą przede wszystkim środki UE a także wkład własny budżetu miasta i jednostek miejskich. Spójne w ramach Nowej Ścieżki Rozwoju będzie wdrażanie Strategii oraz innych, powiązanych dokumentów w oparciu o działający już system koordynacji strategii (SKS).



Spis ilustracji

Rysunek 1. Położenie Konina w województwie i względem najbliższych metropolii.	5
Rysunek 2. Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy, koncerty na 1000 mieszkańców.	7
Rysunek 3. Zmiany liczby ludności Konina i miast porównywanych w latach 1995-2020.	9
Rysunek 4. Udział firm według sekcji PKD w 2020 r.	13
Rysunek 5. Udział firm wg sekcji PKD – dynamika w okresie 2016-2020.	13
Rysunek 6. Kwota wydatków inwestycyjnych przypadająca na 1 mieszkańca - średnia trzyletnia.	15
Rysunek 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Koninie oraz wartość średnia i mediana w grupie porównawczej.	17
Rysunek 8. Czas dojazdu do większych ośrodków (uśredniony: auto + kolej) w minutach, 2022.	18
Rysunek 9. Problem kluczowy rozwoju miasta – przyczyny i skutki.	23
Rysunek 10. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta Konina.	56
Rysunek 11. Rozmieszczenie obszarów strategicznej interwencji (OSI) kluczowych dla miasta.	66
Rysunek 12. Obszary strategicznej interwencji I i II kluczowe dla gmin Aglomeracji Konińskiej.	70

Spis tabel

Tabela 1. Cele strategiczne, filary strategii i priorytety (obszary rozwoju).	27
Tabela 2. Cele strategiczne i kierunki działań.	34
Tabela 3. Etapy procesu wdrażania i monitorowania strategii.	39
Tabela 4. . Rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	41
Tabela 5. Zakres działań dla OSI Koniński Obszar Funkcjonalny.	60
Tabela 6. Zakres działań dla OSI Wschodni Obszar Funkcjonalny.	62
Tabela 7. Ramy finansowe Strategii w podziale na źródła finansowania.	75
Tabela 8. Ramy finansowe w podziale na cele strategiczne.	75
Tabela 9. Zgodność Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 z dokumentami szczebla krajowego.	78
Tabela 10. Zgodność Strategii Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 z dokumentami szczebla regionalnego.	80

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Panorama Starówki z Mostem Toruńskim. Źródło: http://www.konin.pl/index.php/miasto-konin.html	6
Zdjęcie 2. Elektrownia Pątnów. Źródło: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Elektrownia_P%C4%85tn%C3%B3w.jpg [dostęp: 12.02.2022 r.]	16
Zdjęcie 3. Zielona pradolina w Koninie. Źródło: https://www.konin.pl/#lg=1&slide=4 [dostęp: 12.02.2022 r.]	19
Zdjęcie 4. Wizja zagospodarowania Wyspy Pocijowo.	20